

Збірник наукових матеріалів
XXXVII Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції
el-conf.com.ua



«НАУКОВІ ПІДСУМКИ 2019 РОКУ»

09 грудня 2019 року

Частина 10



м. Вінниця

Наукові підсумки 2019 року, XXXVII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Вінниця, 09 грудня 2019 року. – Ч.10, с. 84.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей XXXVII Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Наукові підсумки 2019 року», 09 грудня 2019 року, які оприлюднені на інтернет-сторінці el-conf.com.ua

Адреса оргкомітету:
21018, Україна, м. Вінниця, а/с 5088
e-mail: el-conf@ukr.net

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

Педагогічні науки

<i>Осинчук В.Д.</i> РОЛЬ КОЛЕГІЇ ПАВЛА ГАЛА҃АНА У ФОРМУВАННІ ЕЛІТИ ВИЩОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	5
<i>Осіпова Н.Є.</i> ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОСТІ	12
<i>Павлюк С.П.</i> МОВНІ ПОРУШЕННЯ ПРИ ДИТЯЧИХ ЦЕРЕБРАЛЬНИХ ПАРАЛІЧАХ.....	17
<i>Папернова Т.В., Гулаков Р.С.</i> ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	20
<i>Пармакова М.Д.</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД СІМ'Ї В РОБОТІ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА	25
<i>Перетяцько А.Є.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ НАВИЧОК ПРОСТОРОВОГО ОРІЄНТУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕД'ЮТЕЙНМЕНТУ	33
<i>Попіль Л.М.</i> ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ CASE STUDY У НАВЧАННІ АНГЛОМОВНОГО ГОВОРІННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В АДАПТАЦІЙНО-ІГРОВОМУ ЦИКЛІ.....	37
<i>Пуйческу Е.</i> СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЯК ОСНОВНИЙ МЕТОД У ПРОЦЕСІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ	44
<i>Руденко К.Д.</i> ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ М. ГОГОЛЯ У ШКОЛІ З УКРАЇНСЬКОГО ПОГЛЯДУ	49
<i>Гарматюк Р.Т., Савчук М.І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ СІТ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ МАШИНОЗНАВСТВО.....	53
<i>Свиридюк В.П.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛАТФОРМИ MOODLE	55
<i>Туташинський В.І.</i> ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ПІДГОТОВКА УЧНІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ...	61

<i>Тастанкулова А.Б., Черненко Л.П.</i> ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУПАХ	63
<i>Філімонова О.І., науковий керівник Хомюк Н.В.</i> ДОМАШНІ ЗАВДАННЯ З ПРИРОДОЗНАВСТВА У ЧЕТВЕРТОМУ КЛАСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	67
<i>Шульга В.В.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АКУСТИКО-ФОНЕМАТИЧНОЮ ДИСЛАЛІЄЮ	70
<i>Яворівська В.Л., Сидоренко В.А.</i> ВИХОВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ДИТЯЧОМУ ХОРЕОГРАФІЧНОМУ АНСАМБЛІ.....	74
<i>Яковлева В.А., Головка А.В.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ІМІДЖУ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	77

РОЛЬ КОЛЕГІЇ ПАВЛА ГАЛАГАНА У ФОРМУВАННІ ЕЛІТИ ВИЩОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Осинчук В.Д.

викладач

Педагогічного коледжу ЧНУ ім. Ю.Федьковича

м. Чернівці, Україна

Цього року минуло 200 років з дня народження Григорія Павловича Галагана. Людини, яка причетна до формування української інтелектуальної еліти кінця ХІХ – початку ХХ століття. Григорій Павлович був не просто великим поміщиком, маєтки якого розміщувалися на Полтавщині та Чернігівщині. Це був відомий громадський діяч, українофіл, меценат, представник українського дворянського роду, що виник з рядів козацької старшини. Він був ініціатором відкриття гімназії у Прилуках та кількох народних шкіл. Та все ж найбільшої слави і шани здобув завдяки колегії Павла Галагана – приватної чоловічої гімназії, заснованої у 1871 році (проіснувала до 1917 р.). Появі колегії передувала особиста трагедія сім'ї Галаганів – смерть у молодому віці єдиного сина Павла. Як пам'ять про свого сина Григорій Павлович надав можливість отримати юнакам з 16 літ якісну освіту. Навчальний заклад Григорій Павлович хотів створити на зразок тих, що існують в Англії при університетах. Саме його погляди і національні переконання справили вплив на організацію та зміст навчально-виховного процесу цього навчального закладу.

Навчання в Колегії Павла Галагана спрямовувалося на вивчення гуманітарних дисциплін, зокрема, російської словесності, грецької, латинської, французької й німецької мов, російської історії, історії середніх віків, Стародавнього світу, церкви, живопису, Закону Божого, теорії та історії музики тощо. Особливого значення надавали навчанню малювання, співів, гімнастики, танців. Працівники закладу турбувалися про те, щоб загальна освіта юнацтва була справжньою освітою, тобто ґрунтувалася не тільки на науці, але й на мистецтві. У 1917 р. в колегії почали викладати українську мову, літературу та історію.

Атмосфера, яка панувала в Колегії Павла Галагана, і добре поставлена навчальна робота сприяли тому, що в учнів вироблялася самостійність думки та прагнення постійного самовдосконалення, пошуку нового, цікавого. Наприклад, вважалося ганебним готуватися до уроків літератури та історії лише за підручником. Вихованці готували реферати, писали твори на різні теми, які відтак обговорювали. Відбувалися дискусії між учнями та викладачами. Оцінок поточних не було, лише за чверть та рік. Замість оцінок були рецензії й замітки на твори [7].

Викладати українською було заборонено, проте практичні заняття і наукові справи надолужували цей недолік. Учні в позаурочний час могли вивчати українознавчі дисципліни. У цілому, наскільки це було можливо у підросійській політичній ситуації, колегія Павла Галагана свою місію виконала. Хоч кількість випускників її за майже п'ятдесят років була незначною – лише близько 1000 осіб – та лише науковцями і професорами гімназій, ліцеїв і університетів стало близько сотні її випускників. Більшість представників історико-правничої школи М. Володимирського-Буданова в київському університеті були вихованцями колегії [11].

Серед подвижників національно-культурного піднесення кінця XIX – початку XX століття та радянської доби були і випускники Колегії Павла Галагана. Займаючись педагогічною, науковою діяльністю, вони брали активну участь у громадській діяльності на теренах України та Росії як члени різноманітних товариств та громадських організацій.

Випускники Колегії Павла Галагана здобували вищу освіту здебільшого у Київському університеті Св. Володимира та Московському університеті і після закінчення їх займалися культурно-просвітницькою та громадською діяльністю на призначених посадах.

Закономірно, що зі стін Колегії Павла Галагана вийшло багато видатних науковців, культурних та громадських діячів. Серед них були: юрист, академік УАН В. Грабар; філолог, історик, поет, перекладач, академік УАН А. Кримський; ботанік, академік, президент УАН В. Липський; історик, академік АН СРСР Д. Петрушевський; юрист, академік УАН О. Малиновський; член-кореспондент

УАН, науковий співробітник УАН професор Л. Окіншевич; професор М. Максимейко; професор М. Чубинський; історик В. Калчаш; поети М. Драй-Хмара, П. Филипович; літературознавець С. Савченко; мовознавець М. Калинович; психолог Г.С. Костюк та багато інших, які прославили свою alma-mater. У галузі філології і літературознавства та історії права колегія дала українській науці ХХ ст. найбільше число фахівців. П'ять академіків ВУАН та кілька її членів-кореспондентів були вихованцями колегії. Це майже третина першого складу. Колегію закінчували і майбутні військові діячі УНР та державники Андрій Лівіцький – наступник С. Петлюри уряді УНР та Микола Палієнко – учасник визвольних змагань 1917–1921 рр., командувач гарматного дивізіону дивізії «Галичина» у 1944 р. [11].

Деякі вихованці колегії після навчання в університетах повернулися до неї працювати. Це директор і викладач словесності А. Степович, директор Я. Колубовський, викладач історії І. Балінський, викладач математики Д. Бурневський, викладач хімії К. Волков, викладач правознавства В. Жолткевич, вихователь і викладач словесності В. Куницький, викладач класичних мов А. Макаренко, викладач словесності М. Марковський, викладач латини В. Петровський.

Колишні випускники Колегії були професорами наукових шкіл та керівниками наукових установ, займали тим самим активну громадську позицію та готували своїх учнів до наукової та культурної діяльності. Так, Агатангел Юхимович Кримський був директором Інституту української наукової мови ВУАН (з 1921 р.), керівником Історико-філологічного відділу Академії, головою Комісії словника живої української мови, Комісії історії української мови, Діалектологічної та Правописної комісій, професором всесвітньої історії Київського університету, керівником Кабінету арабської філології та займав інші організаційні та керівні посади.

В.І. Липський, випускник Колегії та університету Св. Володимира (1886 р.), працював у Колегії до 1893 р. Пізніше він став членом Київського товариства природодослідників, за дорученням якого Володимир Іполитович вивчав флору Бессарабії. У 1918 р. брав активну участь в організації Української Академії наук та розробці плану її ботанічного саду. 1919 р. В. Липського одногосно обрали дійсним

членом Української Академії наук, 1920 р. – членом правління УАН, 1921 р. – віцепрезидентом, 1922 р. – президентом ВУАН. У 1928 р. академіка Володимир Іполитовича Липського обрано членом-кореспондентом Академії наук СРСР. Залишивши роботу в Українській Академії наук, В. Липський переїхав до Одеси і став директором ботанічного саду університету, доклавши багато зусиль для організації в ньому науково-дослідної роботи, розширення та покращення його колекцій [10].

Відомий мовознавець, літературознавець і перекладач, академік АН УРСР з 1939 р., професор Київського університету М.Я. Калинович викладав вступ до мовознавства, порівняльну граматику індоєвропейських мов, санскрит, готську мову, історію давньої індійської літератури. У 1930-1944 рр. очолював Інститут мовознавства Академії наук і відділ загального мовознавства (до 1949 р.). На чолі з А. Кримським та М. Калиновичем колектив українських мовознавців проводив дослідження у сфері розвитку та нормалізації мови, розробок проблем стилістики, граматики. Брав активну участь у роботі комісії з нового українського правопису. Був головним редактором «Російсько-українського словника» (1948 р.), автором багатьох публікацій з теорії та історії лексикографії. Михайло Якович – автор першого україномовного підручника з теоретичного курсу «Вступ до мовознавства» (1940 р.), яким користувалися кілька поколінь українських студентів [4, с. 70].

Навчався у Колегії Павла Ґалагана російський і український лінгвіст, член-кореспондент АН УРСР, академік АН Литовської РСР Борис Олександрович Ларін. Вагомим доробком ученого стала трилогія, яка була перевидана у 2002 р. однією працею, та «Проект староруського словника» (1936 р.). Як автор робіт у сфері української діалектології, Борис Олександрович був одним із організаторів «Атласу української мови». Займався перекладацькою діяльністю, автор розвідок з історії російської та литовської мови, санскриту, соціолінгвістики [3, с. 268].

Серед випускників Колегії Павла Ґалагана слід відзначити Д. Курського та В. Грабаря. Володимир Еммануїлович Грабар був експертом-консультантом з міжнародного права на Лозанській конференції в 1922-1923 рр., брав участь у створенні ряду проектів законодавчих актів та учасником розробки проектів

торгівельного договору з Німеччиною (1925 р.), Консульського уставу (1926 р.), юристом у відділі Народного комісаріату зовнішньої торгівлі СРСР. Працюючи в Юр'євському університеті, професор Володимир Еммануїлович прагнув націоналізувати вищу школу. Зокрема, у 1906 р. він запропонував, щоб викладання в університеті проводилось поряд з російською «місцевими» мовами: естонською, латиською, німецькою. Але демократичні погляди В. Грабаря не знайшли підтримки у його колег та ідея націоналізації не втілилася в життя.

Виступав за демократизацію вищої школи і випускник Колегії, професор Томського університету О. Малиновський. У Томську він був одним із лідерів сибірських кадетів і редактором місцевої газети «Сибирская жизнь» [11].

Літературна творчість випускників Колегії Павла Галагана, поетів П. Филиповича та М. Драй-Хмари, створила підґрунтя для розвитку у 20-х роках ХХ століття особливої літературної течії, відомої у наукових розвідках під назвою «неокласики».

Активними учасниками краєзнавчого руху 20-х років ХХ століття були В. Ганцов та Г. Житецький, які уклали змістовний внесок у розвиток українського історичного краєзнавства. Мовознавець Всеволод Михайлович Ганцов з 1919 р. працював в УАН і протягом 1920-1929 рр. керував Комісією для складання словника живої української мови. Праці В. Ганцова орієнтують на вивчення діалектів української мови та ґрунтовний аналіз мови пам'яток старовини [11].

Колегіат Гнат Павлович Житецький, якого за участь у революційних подіях було позбавлено права викладати у Київському учбовому окрузі, перебуваючи у Санкт-Петербурзі, друкує наукові праці з історії України «Новий погляд на Мазепу», «Літературні спогади про визвольний рух 70-х років», «Пам'яті Максимовича як українського діяча». Після повернення до Києва (1918 р.) Гнат Павлович займає декілька посад: редактор науково-педагогічного часопису Міністерства народної освіти України, член Тимчасового комітету по заснуванню Всенародної бібліотеки при Українській Академії наук, старший учений-бібліотекар Всенародної бібліотеки та завідувач відділу рукописів, співробітник історичної секції Археографічної комісії, член науково-дослідного комітету

бібліотекознавства та бібліографії, редактор часопису «Книжковий світ» ВУАН. У доробку Г. Житецького велика кількість наукових статей, документальних публікацій стосовно української і російської літератури та суспільно-політичної думки на Україні 60-90-х років XIX століття.

Колишні колегіати, крім праці у наукових та освітніх закладах, були засновниками ряду громадських організацій, українських та зарубіжних періодичних видань, науково-дослідних інститутів, що слугували меті українського просвітництва. Так, у жовтні 1945 р. за ініціативою Г. Костюка створено Науково-дослідний інститут психології УРСР, який під його керівництвом протягом 27 років був осередком наукової психологічної думки українських психологів. А. Кримський розробляв нові спецкурси та всіляко підтримував творчі пошуки своїх учнів, пропонував їм цікаві теми для доповідей та досліджень, запрошував найздібніших студентів брати участь у засіданнях Східної комісії Археологічного товариства.

Науковим осередком, який об'єднав велику когорту українських учених, була Українська Академія наук. У діяльності УАН та її окремих Інститутів приймали участь і колишні колегіати В. Липський, А. Кримський, В. Ганцов, В. Грабар, О. Малиновський, Л. Окіншевич, М. Максимейко, П. Филипович, М. Драй-Хмара та ін. Значну культурно-просвітницьку та науково-організаційну роботу проводили колишні випускники Колегії Павла Галагана, виконуючи свої громадські обов'язки. Багато колишніх колегіатів посідала важливі посади в Україні та інших державах. Це і членство у ВУАН та її Інститутах, Товариствах й Комісіях; членство у редколегіях журналів; дипломатична, юридична та земська діяльність; створення наукових шкіл, гуртків та студій.

Отже, значним внеском у розвиток культури України була не лише наукова, але й освітньо-культурна діяльність колишніх колегіатів. Випускники Колегії Павла Галагана брали активну участь у національно-культурному житті України. Незалежно від своїх політичних переконань і професійних уподобань, усі вони мали такі спільні риси, як професійність у виконанні своєї справи та активність в громадському житті.

Як видно з літературних джерел, Колегія Павла Галагана формувала цвіт української нації, її інтелектуальну основу, еліту українського народу. Багато вихованців оправдали надії Г.Галагана, який у кожному вихованцю і в кожному наставнику колегії ніби шукав живого втілення того, що колись бажав бачити у своєму синові. Колегія стала закладом, який народився не тільки як прояв батьківської любові до рідної дитини, як бажання увіковічити її і своє ім'я, але і як вияв високої громадянської позиції людини, яка, маючи великі матеріальні засоби, не потонула у безкінечній печалі, а намагалася принести користь людям, своєму народові.

Література:

1. Гирич І. Колегія Павла Галагана в Києві – модель елітної української школи <http://www.i-hyrych.name/Vyklad/HistMemory/Galagan.html>
2. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. : [Навч. посібник для учнів гуманіт. гімназій, ліцеїв, студентів іст. фак. вузів, вчителів] / Ярослав Грицак. – К. : Генеза, 2000. – 360 с.
3. Дзендзелівський Й. О. Ларін Борис Олександрович // Українська мова: Енциклопедія / Дзендзелівський Й. О. – К., 2000. – С. 268-269.
4. Жлуктенко Ю. О. Михайло Якович Калинович / Жлуктенко Ю. О. – К. : Наукова думка, 1991. – 76 с.
5. Колегія Павла Галагана. <http://tsikave.ostriv.in.ua/publication/code1A7-0442603B88/list-14DB2B54327>
6. Коваленко О. Б. Ганцов Всеволод Михайлович / О. Б. Коваленко, В. В. Ткаченко. – К, 1991. – С. 337-338.
7. Рожановский В. Коллегия Павла Галагана http://gazeta.zn.ua/SOCIETY/kollegiya_pavla_galagana.html
8. Шевченко Л. В. Житецький Гнат Павлович / Л. В. Шевченко. – К. : Рідний край; Хмельницький: Хмельницький ред. відділ, 1991. – С. 343-344.
9. Шевченко Л. В. Житецький Гнат Павлович / Л. В. Шевченко. – К. : Рідний край; Хмельницький: Хмельницький ред. відділ, 1991. – С. 343-344.
10. Шевчук О. История создания Коллегии Павла Галагана. <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream.pdf>

11. Шевчук О. М Культурно-просвітницька діяльність вихованців Колегії Павла Галагана як приклад активної громадянської позиції file:///C:/Users/Administrator/Desktop/znpkhnpu_ped_2011_39_21.pdf

УДК: 321:502/504 (4)

Педагогічні науки

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОСТІ

*Осінова Н. Є.,
вчитель-методист
Криворізької ЗОШ № 125,
м. Кривий Ріг, Україна*

Створення найбільш сприятливого та комфортного середовища проживання завжди було і є одним з найважливіших та значущих завдань людства. З поширенням урбанізації на відносно невеликих міських просторах посилюються негативні наслідки загострення взаємостосунків між суспільством та природним середовищем. Якщо раніше основним завданням оптимізації розвитку міст було стримування їх некерованого нестримного просторового, господарчого та демографічного зростання, то на сучасному етапі більш актуальним стає розв'язання соціальних та екологічних проблем. У зв'язку з цим необхідність дослідження сучасних процесів, що відбуваються на урбанізованих територіях, невпинно зростає.

В останні роки поняття «екологія» набуло виключної популярності. Наукові досягнення ХХ століття створили ілюзію майже повної керованості навколишнім середовищем, проте господарська діяльність людського суспільства, екстенсивне використання природних ресурсів, величезні розміри відходів життєдіяльності – усе це вже давно увійшло у протиріччя з можливостями нашої планети (її ресурсним потенціалом, запасами прісної води, здатністю самоочищення атмосфери, світового океану тощо). Зростання масштабів антропогенного впливу на біосферу, та неспроможність призупинити посилення екологічних ризиків функціонування економічних і політичних систем індустріальних країн, на думку багатьох учених

(О. Білоруса, О. Васюти, А. Гальчинського, З. Герасимчука, Б. Губського, М. До-лішнього, А. Філіпенка, Є. Хлобистова, О. Чумаченка, В. Шевчука та ін.), засвідчує складний внутрішній і зовнішній контекст формування міжнародної екологічної безпеки.

Щодо питання екології в політичних пріоритетах світу, то в наш час створюється дуже багато програм і об'єднань для покращення сучасного екологічного стану. На жаль, їх велика кількість не свідчить про їх ефективну і прогресивну діяльність, але все ж таки деякі організації приділяють увагу цій проблемі. Наприклад, в екологічній політиці Європейського Союзу запроваджують заходи, які спрямовані на забезпечення екологічних потреб населення країн, підтримку екологічної безпеки та раціональне використання, охорону і відтворення природних ресурсів. Політика ЄС у сфері навколишнього середовища спрямована на досягнення наступних цілей:

- збереження, захист і поліпшення якості навколишнього середовища;
- охорона здоров'я людини;
- раціональне використання природних ресурсів;
- сприяння вживанню заходів на міжнародному рівні для вирішення регіональних або світових екологічних проблем і, зокрема сприяння боротьбі зі змінами клімату.

Політика Європейського Союзу у сфері навколишнього середовища спрямована також на високий рівень захисту довкілля з урахуванням різноманітних ситуацій у країнах. Варто відзначити, що всі держави-члени несуть відповідальність за реалізацію природоохоронного законодавства ЄС [1]. Природоохоронні заходи проводяться поетапно, шляхом прийняття так званих Програм дій з охорони навколишнього середовища, які хоча і носять рекомендаційний характер, але завдяки встановленню чітких напрямів, цілей і принципів сприяють становленню і результативності екологічної політики Європейського Союзу. Така система є прикладом результативного включення до міжнародної політики екологічного питання, якому приділяється значна увага, зважаючи на критичне становище нашої екології.

Формування міжнародної екологічної політики має здійснюватись не за рахунок дискримінації, знедолення людей в певних регіонах і країнах світу, а реалізовуватися у відповідності до загально визнаних світовою спільнотою засад із урахуванням:

- надпріоритетності міжнародної екологічної безпеки в структурі національної безпеки країни та стратегічних орієнтирів розвитку суспільства з обов'язковим дотриманням прав та свобод людини;

- високого статусу міжнародної екологічної безпеки та її політичної підтримки, що враховує національні та регіональні інтереси збереження та відтворення природної, історичної, генетичної спадщини людства;

- пріоритету загальнолюдських цінностей і права народів, країн світу на безпечне довкілля – ключовий принцип міжнародної екологічної безпеки, що є невід'ємною частиною основних прав і свобод людини;

- інтеграції міжнародної екологічної безпеки в життєві цінності й пріоритети розвитку людства, процеси їх внутрішньої взаємодії в різних видах політичної, економічної та екологічної діяльності;

- співробітництва в надзвичайних екологічних ситуаціях – передбачає зобов'язання країн здійснювати раннє попередження щодо виникнення надзвичайних ситуацій та надання об'єктивної інформації про неї, створення механізмів дієвого міжнародного консалтингу і допомоги у формуванні міжнародної екологічної безпеки;

- системного обміну екологічною інформацією, що забезпечує адекватну оцінку національного та регіонального внеску країн в досягнення відповідного рівня міжнародної екологічної безпеки (обов'язковий характер обміну інформацією, уніфікація механізмів її збору, використання засобів і каналів отримання) [2].

Сучасне суспільство підійшло до важливого етапу свого розвитку – розуміння значущості екологічної освіти та культури для соціального простору. У багатьох державах розроблені та удосконалюються різноманітні програми та концепції розвитку екологічної освіти. У більшості країн світу екологія є

обов'язковою дисципліною в учбових закладах усіх рівнів, проведено сотні екологічних національних, міжнародних семінарів, конференцій, круглих столів [3].

Екологічна освіта для українського суспільства є необхідною умовою розв'язання глобальних проблем сучасності, визначення допустимої межі використання природних ресурсів та аналізу пріоритетів розвитку країни в цілому. Екологічні знання необхідні кожній людині, оскільки саме удосконалення продуктивних сил, їх узгодження з природою дозволить забезпечити гармонію відносин у системі «людина-природа», що є важливою умовою розвитку великих промислових міст.

Інститутом розвитку міста Кривий Ріг було проведене дослідження рівня комфортності життя. Екологічний стан міста отримав найнижчу оцінку з запропонованих 16 чинників комфортного життя у місті. При цьому жінки більш критично оцінюють екологію міста, ніж чоловіки (середній бал оцінки екології жінками 1,59 порівняно з 1,92 у чоловіків). Також жінки рішуче негативно оцінюють якість питної води (1,93) та продуктів харчування (2,39) порівняно з чоловіками (2,29 та 2,87 балів відповідно). Різко негативну оцінку екологічному стану міста поставили респонденти середнього віку (58,4% опитаних цієї категорії), а найвищий бал «відмінно» екології міста поставили 2,1% молоді віком 15-24 роки (відсоток серед цієї категорії респондентів) [4].

Таким чином, впровадження екологічної освіти та формування екологічної культури серед молоді є необхідною умовою подальшого розвитку суспільства в цілому. Екологоорієнтоване навчання передбачає наявність певного рівня самосвідомості учнів, особистісного ставлення до існуючих проблем екологічного характеру та їх розв'язання. Екологічна культура передбачає прийняття індивідом екологічно орієнтованої поведінки як певної соціальної норми.

Аналізуючи сферу соціальних світових пріоритетів, можна сказати, що питанню екології там відведена незначна увага, більш пріоритетними завданнями є поліпшення матеріального становища й умов життя громадян, забезпечення зайнятості населення, підвищення якості і конкурентоспроможності робочої сили, гарантії конституційних прав громадян у царині праці, соціального захисту,

охорони здоров'я, культури, забезпечення житлом, переорієнтація соціальної політики на сім'ю, забезпечення прав і соціальних гарантій, що надаються сім'ї, жінкам, дітям і молоді...

Отже, можна сказати що сьогодні питанню екології не приділяється достатньої уваги. Врятувати людство від глобальних екологічних загроз можливо лише за умови, якщо кожна країна в першу чергу буде зорієнтована не на виробництво, техніку, промисловість, а на збереження навколишнього середовища, покращення екологічного стану, раціонального використання природних ресурсів. Працюючи у такому напрямку, впроваджуючи екологічну освіту у школах, формуючи високий рівень екологічної свідомості підростаючого покоління, ми збережемо нашу планету, відновимо її ресурси, забезпечимо майбутнім поколінням здорове і щасливе життя!

Література:

1. Право Європейського Союзу: підручник/за ред. В. І. Муравйова. - К.: Юрінком Інтер, 2011.- 704 с.

2. Дорошко Н.С., Шпакова Н.В. Геополітичне середовище та геополітична орієнтація країн СНД. Навч.посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 204 с.

3. Ковалева И.И. Экологическое образование как важная составляющая гармоничного развития современного человека // Придніпровські соціально-гуманітарні читання: Матеріали Криворізької сесії I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Кривий Ріг, 24 листопада 2012 р.) у 5-ти частинах. – Д.: «Інновація», 2012. – ч.4. – С.59

4. Грабовець І.В. Екологічна комфортність як умова розвитку промислового регіону (соціальний аспект) // Соціальні технології: Актуальні проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Випуск 61. – Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2014. – С.34-39

МОВНІ ПОРУШЕННЯ ПРИ ДИТЯЧИХ ЦЕРЕБРАЛЬНИХ ПАРАЛІЧАХ

*Павлюк С.П.,
здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти
педагогічного факультету
Рівненський державний
гуманітарний університет
м. Рівне, Україна*

Дитячий церебральний параліч за останні роки став одним з найпоширеніших захворювань нервової системи в дитячому віці в усіх країнах світу. Це захворювання тяжко інвалідизує дитину, вражаючи не лише опорно-рухову систему, а й зумовлює порушення мовлення, інтелекту, зору, слуху, кінестетичного сприймання [1, с.6].

Різним формам дитячого церебрального паралічу властиве різне ураження окремих аналізаторних систем та їх взаємодії, що зумовлює варіативність мовленнєвих порушень.

Особливості розвитку дітей з ДЦП (симптоматика, механізм, структура рухових порушень) розглядали у своїх працях Л. Бадалян, В. Босих, Л. Журба, М. Ейдінова, В. Ісанова, В. Левченкова, В. Козьявкін, О. Мастюкова, О. Меженіна, О. Правдіна-Вінарська, К. Семенов, Т. Серганова, О. Сологубов та ін. Дані їх досліджень розкривають складність структури дефекту при ДЦП та визначають головною рухову патологію, яка обумовлює виникнення вторинних ускладнень у дітей, а саме, порушення мовлення.

На мовленнєвій діяльності хворих дітей позначаються нестійкість і труднощі переключення уваги, порушення фонематичного слуху, звукобуквених уявлень, слухової та логічно-сислової пам'яті, мовленнєвої діяльності, порушення дихання та голосу [4, с.14].

Специфіка порушень мовлення і ступінь їх вираженості залежить від важкості та локалізації уражень головного мозку. Відзначається різна частота і

своєрідний характер мовної патології залежно від форми дитячого церебрального паралічу, а також від етіології й патогенезу.

Мовленнєві порушення у дітей з церебральним паралічем складні й різноманітні. Найбільш важкою формою, коли мовлення взагалі неможливе внаслідок паралічу мовленнєвих м'язів, є анартрія.

Також, частою формою мовленнєвих розладів при дитячому церебральному паралічі є дизартрія. Під дизартрією прийнято розуміти порушення всієї звукової системи мовлення, зумовленого органічною недостатністю іннервації мовно-рухової мускулатури [2].

Поряд з артикуляційними розладами при дизартріях спостерігається порушення дихання, голосоутворення, а також синхронізації між диханням, фонацією й артикуляцією. Дизартричні розлади спостерігаються при ураженні різних рівнів центральної нервової системи: кори лівої і правої півкуль, підкоркових ядер, чотиригорбикового тіла, ніжок мозку, варолієвого мосту, довгастого мозку. Залежно від локалізації порушення клінічні прояви дизартрії не однакові [3].

Алалія – відсутність чи недорозвинення мовлення у дітей при достатньому для розвитку мовлення слухові й інтелекті. Алалія у дітей з церебральним паралічем часто поєднується з дизартрією.

Формування мовних систем у цих дітей протікає своєрідно й різко відрізняється від нормального розвитку мовлення дитини у процесі онтогенезу. При значному недорозвиненні активного словника порушується розуміння мови, її семантичний бік. Усі ці розлади сприяють недорозвиненню внутрішнього мовлення, мислення й інтелекту.

У дітей, які страждають церебральним паралічем у зв'язку із затримкою розвитку окремих відділів мозку, може спостерігатися затримка мовленнєвого розвитку з псевдоалалійним і дислалійним синдромами [1].

Затримку становлення мовленнєвої функції в дітей з церебральним паралічем багато авторів пояснюють патологією всієї мовно-рухової функціональної системи і особливо її аферентної ланки (К. Семенова, Є.

Мастюкова, М. Смуглін). Нерідко пізній розвиток мовлення залежить від пізнього формування рухових навичок. Відзначається паралелізм між руховим і мовним розвитком дітей з церебральним паралічем.

Є. Мастюкова на підставі клінічного вивчення затримки мовного розвитку в дітей з церебральним паралічем виділяє кілька факторів, які зумовлюють цю патологію. Виражені рухові розлади як самостійний фактор, а також у поєднанні з іншими порушеннями (інтелектуальна недостатність, соматична ослабленість, несприятливі умови оточення (мікросередовища), недостатнє мовне й емоційне оточення, виражені порушення діяльності, недостатність кінестетичного, слухового й зорового сприймань) можуть зумовлювати більш пізнє формування мовної функції, тому й клінічна картина затримки мовного розвитку досить своєрідна.

Нерідко у дітей з церебральним паралічем спостерігаються дефекти слуху, особливо при гіперкінетичній його формі. Найчастіше спостерігається зниження слуху на високочастотні тони і збереженість його на низькочастотні, недостатність слухової уваги, труднощі у визначенні звука в просторі. Порушення слухового сприймання, що поєднується з недостатністю кінестетичних відчуттів у мовній мускулатурі, призводить до недорозвинення фонематичного слуху [1, с.14].

Отже, правильна діагностика перелічених порушень має велике значення для розроблення змісту й методики корекційної роботи.

Література:

1. Левченко И. Ю. Современные проблемы организации обучения и воспитания детей с церебральными параличами / Левченко И. Ю., Приходько О. Г., Гусейнова А. А. // Коррекционная педагогика: Теория и практика. – 2007. – №3(21). – С. 5-14

2. Марченко І. С. Педагогічні заходи з формування комунікативної поведінки дітей із дизартрією при ДЦП: навчально-методичний посібник / І. С. Марченко, О. Г. Тюленева – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – 96с.

3. Пахомова Н. Г. Формування мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з дизартрією до навчання в школі [Текст]: дис. канд. пед.

наук: 13.00.03 / Пахомова Наталія Георгіївна ; Ін-т спец. педагогіки АПН України. – К., 2006. – 258с.

4. Чеботарьова О. В. Дитина із церебральним паралічем: що мають знати батьки / О. В. Чеботарьова // Дефектологія. – № 4. – 2011. – С. 14–18

УДК 37.013.83

Педагогічні науки

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Папернова Т.В.,

завідувач навчального відділу

Гулаков Р.С.,

методист навчального відділу

Комунальний вищий навчальний заклад

«Харківська академія неперервної освіти»

У сучасних умовах основою ефективності освітнього процесу є професійна компетентність педагога, а її фундаментом, у свою чергу, – неперервність самоосвіти, яка має на меті, перш за все, підвищення кваліфікації, неперервне оновлення педагогічних компетенцій.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) все глибше проникають не тільки в освітньо-виховний процес школи, а й у процес підвищення кваліфікації педагогічних працівників. І тому їх освоєння та вивчення можливостей застосування є важливим та актуальним.

У постанові Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» визначені такі форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників: навчання за програмою підвищення кваліфікації; стажування; участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Сучасний учитель повинен володіти універсальними, фундаментальними знаннями, щоб отримати можливість ефективно використовувати засоби сучасних інформаційних технологій, створювати для дітей умови найбільш повного

розкриття їх нахилів і здібностей, досягнення високої якості та результативності освіти. Зростають вимоги до професійної підготовки вчителя, обсягу його знань, культури мовлення, спілкування, поведінки.

Реформування освіти, у тому числі в закладах післядипломної освіти, потребує розробки концепції дистанційної освіти, що, в свою чергу, передбачає розробку різноманітних технологій, у тому числі технології змішаного навчання. Адже сучасні інформаційні технології дають змогу підвищити та вдосконалити ефективність освітнього процесу.

Дистанційне навчання полягає в індивідуалізованому процесі набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Дистанційне навчання є частиною того, що сьогодні називають «освітою протягом усього життя», тому що більшість тих, хто навчається, є дорослими людьми. Вони вже мають вищу освіту, проте через необхідність підвищення кваліфікації або розширення сфери діяльності в багатьох виникає потреба в нових знаннях і набутті нових навичок роботи.

Під час дистанційного навчання використовуються такі основні елементи: дистанційні курси; вебсторінки й сайти; електронна пошта; форуми й блоги; чати; теле- і відеоконференції; віртуальні класні кімнати тощо.

Вебінар – освітня інформаційно-комунікаційна технологія, організована в Інтернеті за допомогою спеціального програмного забезпечення, під час якої здійснюється очна передача й контроль знань, переважно в інтерактивному режимі.

Як правило, вебінари проводяться через сервіси в Інтернеті. Для цього необхідно зареєструватися на відповідному порталі, що надає послуги з проведення вебінарів, і увійти у віртуальний клас (вебклас). При цьому сервіс може бути безкоштовним і платним. За безкоштовного сервісу кількість учасників вебінара, як правило, не може перевищувати 20 осіб. Природно, що платний сервіс

забезпечує більші можливості. Так, віртуальні класи можуть бути оснащені інструментарієм для проведення опитувань і голосувань серед учасників вебінарів, а також їх тестування (при цьому підрахунок результатів може відбуватися автоматично, і вони можуть бути негайно пред'явлені аудиторії).

Кожний учасник перебуває за своїм комп'ютером, а кожний тьютор – за своїм, незалежно від місця розташування. Учасникам необхідний доступ в Інтернет і гарнітура (навушники, мікрофон), ведучим вебінару – доступ в Інтернет, вебкамера (можна й без неї) і гарнітура.

Вебсервіси для проведення навчальних занять являють собою засіб інформаційної й технологічної інтерактивної взаємодії користувачів із програмно-апаратною системою на серверах. Вони дають можливість створювати автоматичний запис трансляції, організувати відеоархів матеріалів і розміщувати його в різних відеоформатах у мережі Інтернет. Проведення занять у віртуальному кабінеті на основі такого вебсервісу, дає можливість викладачеві-тьютору й слухачам, просторово віддаленим один від одного, спілкуватися в синхронному режимі, фіксувати процес проведення заняття у вигляді відеозапису для його подальшого використання.

Для проведення таких віддалених занять необхідний такий мінімальний набір комп'ютерного устаткування: ноутбук або ПК із виходом до мережі Інтернет, смартфони; навушники з мікрофоном; вебкамера.

Для успішного електронного навчання важливим є знання всіх сучасних інструментів, які стосуються впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес, у тому числі й тих, які можна використовувати для передачі знань на відстані, що, безумовно, підвищує рівень професійної компетентності педагога в області використання ІКТ і дистанційного навчання.

У Комунальному вищому навчальному закладі «Харківська академія неперервної освіти» під час підвищення кваліфікації педагогічних працівників для вчителів закладів загальної середньої освіти, які викладають один предмет за фахом, онлайн-навчання складає 12 годин, для вчителів закладів загальної середньої освіти, які викладають два споріднених предмети, загальний обсяг

навчання – 16 годин, для педагогічних працівників дошкільних та позашкільних закладів освіти заочне навчання складає 60 годин. Під час проходження курсів підвищення кваліфікації вчителі отримують нові знання з педагогіки, психології, інноватики, законодавства України, ІКТ тощо.

Науковці В. Вишнівський та М. Гніденко зазначають, що дистанційний курс – це структурований, цілісний процес, який повинен містити не тільки текстові матеріали а й здійснювати пошук інформації, мати засоби взаємодії між викладачем та слухачами, слухачами між собою, здійснювати звернення до баз даних та періодичних видань, розміщених в мережі Інтернет [1, с. 44]

Сьогодні у нас є розуміння того, що дистанційне навчання може бути якісно реалізоване тільки за умови інформаційно-освітнього середовища, в якому створюються дистанційні курси. Таке середовище має задовольняти інформаційно-освітні потреби слухачів курсів підвищення кваліфікації; своєчасно та якісно забезпечувати їх необхідним навчальним матеріалом; давати можливість контролювати самостійну роботу слухачів; здійснювати взаємозв'язок з викладачами.

Ми активно працюємо над тим, щоб наше інформаційно-освітнє середовище, частиною якого є дистанційне навчання, забезпечувало самомотивацію слухачів щодо власного навчання, а також певний рівень самоорганізації особистості; спілкування викладачів із слухачами за принципом «один до одного», що відповідає за формою і змістом індивідуальній консультації; взаємодію «одного до багатьох», оскільки викладач, відповідно до заздалегідь складеного графіка, працює відразу з безліччю слухачів; взаємодію «багатьох до багатьох», яка означає, що можливе одночасне спілкування безлічі педагогів та слухачів курсів підвищення кваліфікації, які обмінюються між собою досвідом і враженнями.

Але при цьому ми враховуємо, що в дистанційній освіті домінує знеособлене спілкування. Будь-яке, навіть найжвавіше, спілкування через Інтернет – це лише опосередковане спілкування. Особисте, живе спілкування залишається поза кадром. Крім того, орієнтованість на технічні засоби, на віртуальне середовище, постійна концентрація на екрані монітора, тривале включення у

віртуальний світ не може не відобразитися на внутрішньому стані наших дорослих слухачів. А це потребує окремої уваги та відповідних розробок щодо організації дистанційного навчання, яке б забезпечило максимальну користь.

Узагальнюючи вищезазначене, можна стверджувати, що процес удосконалення професійної компетентності вчителів потребує змін змісту та традиційних форм, методів у наявній системі післядипломної педагогічної освіти, орієнтації на персональні фахові запити вчителів. Запровадження технологій дистанційного навчання в систему післядипломної педагогічної освіти має великі перспективи, стимулює вчителів до професійного зростання, відіграє важливу роль у самоосвіті, підвищенні кваліфікації.

Література:

1. Вишнівський В. В., Гніденко М. П., Гайдур Г. І., Ільїн О. О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2014. 140 с.

2. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л.Б.Ліщинська. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 102 с. URL: http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf (дата звернення: 06.12.2019).

3. Корбут О. Г. Дистанційне навчання: моделі, технології, перспективи. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1123> (дата звернення: 05.12.2019).

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF> (дата звернення: 30.11.2019).

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД СІМ'Ї В РОБОТІ КЛАСНОГО
КЕРІВНИКА

Пармакова Марина Дмитрівна
вчитель-методист, вищої категорії
Болградської загальноосвітньої школи
I-III ступенів №3
м. Болград, Одеська область

Важлива сторінка людської мудрості - це досягнення розумом і серцем, що означає любити так, щоб був щасливий той, кого ти любиш, щоб щасливим приходив у світ той, кого породжує любов. Від того, як освоюватимуть молоді покоління цю велику мудрість, залежить не лише особисте щастя. Від цього залежить краса, моральна чистота, щастя усього суспільства. В.А. Сухомлинський.

Виховання дітей в сім'ї - тема, над якою працюю декілька років. Вивчаючи досвід видатних учених, я намагалася застосовувати деякі принципи і методи у своїй роботі, але нажаль застосовувати методи виховання, які застосовували А.С. Макаренко, В.А.Сухомлинський і інші видатні педагоги незавжди допомагали, адже яке суспільство було 10 - 20 років тому і зараз. За статистикою зараз більше сімей розпадаються, ніж створюються.

У моєму класі 15 учнів, 6 з них живуть з батьками, а в 9-и дітей - батьки розлучені. Іноді буває, що дорослі приймають необдумані рішення, в результаті яких страждають діти. Я часто бачу в дитячих очах смуток і печаль. Дитина не може зрозуміти, чому батьки розлучилися, вона хоче, щоб поряд з ним були тато і мама, які б піклувалися і виховували його. Коли на уроці писали твір на тему : "Про що я мрію", то прочитавши твір одного учня, я була зворушена. Дитина не мріє про якусь поїздку або про нову іграшку, вона мріє про повернення свого батька.

Більшість батьківських зборів, я присвячувала вихованню дітей в сім'ї, адже які високі результати можуть бути у дитини, коли мати працює весь день. Велику частину часу у матері йде, щоб нагодувати і одягнути дитину. Так, мама

приділяє час дитині, але хлопчикові необхідне спілкування з батьком. Він мріє стати таким, як його тато, він займається таким видом спортом, як і його батько. Чому через непорозуміння батьків діти повинні страждати? Дитина з маленького віку отримує психічні розлади. Адже чи замислюємося ми яке у нас буде майбутнє покоління?

У класі ми проводимо дуже багато свят, відкритих уроків, на які приходять батьки. Дітям приємно, що на уроці є присутніми мама і тато, а особливо приємно, коли проводимо свята, в яких беруть участь діти і батьки. У своїй роботі я хочу показати, як досліджувала досвід роботи інших учителів, учених, у яких намагалася узяти якісь корисні поради і реалізувати їх у своїй роботі. На сьогодні ця тема є дуже актуальною і ми не повинні залишатися байдужими до сімей, в яких виникають проблеми. Ми повинні їм допомагати, тому що в цій сім'ї росте дитина, дитина, яка буде нашим майбутнім. Як ми зуміємо виховати дітей, разом з батьками, така і нас чекає старість.

Я працюю в школі вже 21 рік, мене хвилюють дуже багато питань, але щонайбільше хвилює - це виховання дітей.

Чотирнадцятий рік працюю класним керівником в школі, випустила вже один випуск, який вела з 1-го по 11 клас. З 15 випускників, 13 поступило в учбові заклади. На бюджетній основі навчаються- 5, інші на платній основі. Я вважаю, що такі результати були досягнуті завдяки спільної роботи класного керівника і батьків. Але з кожним днем стає важче працювати з дітьми. Учні дорослішають, а їх інтереси змінюються. Як зберегти і закласти на все життя всі ці моральні і духовні цінності в дитині, щоб в майбутньому він зміг стати гідною людиною, мене хвилює багатороків?

Звичайно ж - це взаємозв'язок класного керівника, психолога з батьками і дітьми, тобто має бути психолого-педагогічний супровід. Поняття "супровід" позначає "дія, супутня якому-небудь явищу". У словнику російської мови С.І. Ожегова дається таке визначення: "Супровід - слідувати разом з ким-небудь, знаходячись поруч, ведучи куди-небудь або йдучи за ким-небудь". Поняття супроводу походить з глибин педагогіки, при цьому думка про необхідність

"супроводу" як очевидна висловлюється сучасними педагогами, що розвивають ідеї "педагогіки успіху". Ряд учених, О.С. Газман, Т.В. Зуєва, Н.П. Михайлова, Н.С. Юсфин і інші, ґрунтуючись на практиці, розробили теорію педагогічної підтримки і турботи, що по- своєму сенсу рівнозначно поняттю "Педагогічний супровід". У працях цих учених показано, що педагогічний супровід відноситься до культури освіти, що базується на внутрішній свободі, творчості і гуманізмі взаємовідносин дорослого і дитини, т. б. педагогічний супровід розвивається не в ролевих ієрархічних функціях, в яких можлива "дія", а у взаємодії. Педагогічний супровід характеризується спеціально організовуваними процесами взаємодії [1-6].

Проаналізувавши вище приставлені визначення можна зробити висновок, що педагогічний супровід є процесом, що забезпечує створення умов для прийняття суб'єктом розвитку оптимальних рішень в різних ситуаціях життєвого вибору.

Таким чином, можна сказати, що психолого-педагогічний супровід - процес надання своєчасної психологічної і педагогічної допомоги, а також створення умов для позитивного розвитку дітей і дорослих. Головною метою психолого- педагогічного супроводу є комплексна допомога школяру в повноцінній реалізації своїх здібностей, знань, умінь і навичок для досягнення успіху в різних видах діяльності і соціалізації, при створенні необхідних умов особливостей особи дитини, що враховують ряд, надання допомоги дитині в досягненні оптимального рівня розвитку.

Для того, щоб досягти наміченої мети, навчання і виховання має бути організоване. Іншими словами навчання і виховання необхідно надати форми керованого процесу, в якому буде належним чином сполучено взаємодію учителів і учнів. Такий процес називається учбово-виховним або педагогічним.

Педагогічний процес - це організована і цілеспрямована діяльність вчителів та школярів з метою формування необхідних знань, практичних навичок і умінь, морально-політичних, психологічних і фізичних якостей особи і групи.

Педагогічний процес нерозривно пов'язаний з усіма іншими громадськими процесами (економічним, політичним, моральним, культурним та ін.). Його суть,

зміст і спрямованість залежать від стану суспільства, реальної взаємодії продуктивних сил і виробничих стосунків. Першим компонентом педагогічного процесу є його суб'єкти і об'єкти (педагог і учень), що утворюють динамічну систему "педагог-учень" при провідній ролі педагога.

Як суб'єкт педагогічного процесу педагог здобуває спеціальну педагогічну освіту, усвідомлює себе відповідальним перед суспільством за підготовку підростаючих поколінь. Педагог як об'єкт педагогічного процесу в результаті безперервної освіти, самовиховання, спілкування з учнями піддається виховним діям і прагне до самоудосконалення, формує свою педагогічну культуру.

Культура педагога - це така узагальнювальна характеристика його особи, яка відбиває здатність наполегливо і успішно здійснювати учбово-виховну діяльність у поєднанні з ефективною взаємодією з тими, що навчаються і вихованці.

Поза такою культурою педагогічна практика виявляється паралізованою і малоефективною. Культура педагога виконує ряд функцій, що включають :

- а) передачу знань, умінь і навичок, формування на цій основі світогляду;
- б) розвиток інтелектуальних сил і здібностей, емоційно-вольовою і дієво-практичною сфер його психіки;
- в) забезпечення свідомого засвоєння навчальних та моральних принципів і навичок поведінки в суспільстві;
- г) формування естетичного відношення до дійсності;
- д) зміцнення здоров'я дітей, розвиток їх фізичних сил і здібностей.

Педагогічна культура припускає наявність: педагогічній спрямованості в особі педагога, що відбиває його схильність до учбово-виховної діяльності і здатність досягати в її ході значних і високих результатів;

широкого кругозору, психолого-педагогічної ерудиції і компетентності педагога, тобто таких його професійних якостей, які дозволяють йому досить добре і результативно розбиратися в учбово-виховній діяльності;

сукупності важливих в учбово-виховній роботі особових якостей педагога, тобто таких його особливостей, як любов до людей, прагнення

поважати їх особисту гідність, добродієність у дії і поведінці, висока працездатність, витримка, спокій і цілеспрямованість;

уміння поєднувати учбово-виховну роботу з пошуком шляхів її вдосконалення, що дозволяє йому постійно удосконалюватися у своїй власній діяльності і покращувати саму учбово-виховну роботу;

гармонії розвинених інтелектуальних і організаторських якостей педагога, тобто особливого поєднання високих інтелектуально-пізнавальних особливостей (розвиненість усіх форм і способів мислення, широта уяви і так далі), що сформувалися у нього, організаційних якостей (уміння спонукати людей до дії, впливати на них, згуртувати їх і так далі) і здатності проявляти ці характеристики на благо організації і підвищення ефективності учбово-виховної діяльності;

педагогічної майстерності педагога, що припускає синтез високорозвиненого педагогічного мислення, професійно-педагогічних знань, навичок, умінь і емоційно-вольових засобів виразності, який у взаємозв'язку з високорозвиненими якостями особи педагога і вихователя дозволяє їм ефективно вирішувати учбово-виховні завдання.

Педагогічна майстерність є найважливішим і структуротворним компонентом педагогічної культури. Воно виражається в стійких психолого-педагогічних знаннях, педагогічній вимогливості і педагогічному такті педагога. Головне ж призначення педагогічної культури педагога - сприяти вдосконаленню учбово-виховного процесу, зростанню його продуктивності. Учень як об'єкт педагогічного процесу є індивідуальністю, що розвивається і перетворюється відповідно до педагогічних цілей. Учень як суб'єкт педагогічного процесу є особа, що розвивається, наділена природними потребами і завданнями, прагнучи до творчого самопроявлення, задоволення своїх потреб, інтересів і прагнень, здатна до активного засвоєння педагогічних дій .

Існує постійна взаємодія в системі "педагог-учень" - це постійно відтворювані педагогічні ситуації. Педагогічна ситуація виникає тільки в результаті цілеспрямованої, змістовної, зацікавленої взаємодії педагога і учнів, учнів між собою,

учня з явищами навколишнього світу. Педагогічна ситуація призводить до передбачених виховних змін в особі зростаючої людини : формуванню у нього світогляду, суспільно цінних матеріальних і духовних потреб, ціннісних орієнтацій, мотивів, стимулів, навичок і звичок поведінки, якостей і рис вдачі.

Педагогічна ситуація завжди є активним взаємним поєднанням і єдністю проявів усіх основних компонентів педагогічного процесу, дій педагога і учня, конкретного історичного змісту життя в державі, педагогічного і громадського середовища.

Другим компонентом педагогічного процесу є його зміст. Зміст педагогічного процесу ретельно відбирається, піддається педагогічному аналізу, узагальнюється, оцінюється з позицій світогляду, наводиться у відповідність з віковими можливостями дітей. У зміст педагогічного процесу входять основи людського досвіду в області громадських стосунків, ідеологій, виробництва, праці, науки, культури.

Третім структурним компонентом педагогічного процесу є його організаційно-управлінський комплекс, ядром якого є форми і методи виховання і навчання.

Четвертим компонентом педагогічного процесу виступає педагогічна діагностика - встановлення за допомогою спеціальних методик стану його "здоров'я" і життєздатності як в цілому, так і окремих його частин. До способів і методів діагностики відносяться: перевірка знань, умінь, навичок; результати трудової, громадської діяльності дітей;

- їх прояви в життєвих, особливо екстремальних ситуаціях, фіксація моральних виборів, вчинків, поведінки;
- плоди самостійної продуктивної роботи.

П'ятий компонент педагогічного процесу - критерії ефективності педагогічного процесу. До їх складу входять оцінки знань, умінь і навичок, експертні оцінки і характеристики прищеплених дітям переконань, рис вдачі, властивостей особи.

Шостим структурним компонентом педагогічного процесу є організація взаємодії з громадським і природним середовищем. Громадське життя є найважливішим чинником виховання. Педагогічний процес, відособляючись в

спеціальну цілеспрямовану систему, не ізолюється від життя. Його мета в організації відношення до неї вихованців, в прагненні до поширення своїх впливів, педагогізації громадського життєвого середовища. Педагогічно організованим середовищем можна вважати погоджену з педагогічними цілями діяльність сім'ї, громадських організацій, трудових колективів, неформальних об'єднань.

Педагогічний (учбово-виховний) процес завжди будується на певних принципах, що є сталі і перевірені практикою його закономірні зв'язки і залежності. Якщо економічний базис суспільства сприяє розвитку продуктивних сил, прогресивно росте рівень виробництва і культури, то і педагогічний процес, школа, чуйно відбиваючи громадські потреби, здатні грати активну роль в розвитку виробництва, культури і зміцненні передових громадських стосунків. Якщо ж виробничі стосунки стримують активний прояв продуктивних сил, заважають їх нормальному розвитку, виникають явища застою, розкладання, загострюються протиріччя, що негативно впливають на педагогічний процес, з'являється необхідність рішучих змін в суспільстві і реформування школи.

На сучасному етапі розвитку освіти виділяють кілька моделей організації взаємодії сім'ї і школи. Всі вони спрямовані на забезпечення максимально ефективного рівня взаємодії батьків і педагогів в питаннях виховання дітей, однак моделювання охоплює діяльність всієї освітньої організації з батьками учнів.

Таким чином, діяльність класного керівника в організації педагогічного супроводу професійного самовизначення школярів спрямована на створення умов для обліку і розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, здібностей і потреб учнів; формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією; забезпечення перспективного зв'язку між школою і майбутньою професійною освітою.

Література:

- 1.О.Алексеенко. Готовність батьків до виховання дитини. Початкова школа №6 2001 р
- 2.М.Н. Арутюнян. Чи легко бути батьками? Москва «Просвещение» 1991 р
- 3.Т.М. Афанасьєва. Родина, сім'я. Москва «Просвещение» 1985 р

- 4.Т.В. Волікова. Учитель і сім'я. Москва «Просвещение» 1979 р
- 5.Газман О.С. Педагогічна підтримка дітей в освіті як інноваційна проблема / Нові цінності освіти: десять концепцій та есе. Вип.3. - М., 1995. - С. 58-64.
- 6.М. С.Істратій. Консультації для батьків. початкова школа №11 1999 р
- 7.І.В.Калмиков. Про діяльність школи і сім'ї. початкова школа №8 1998 р
- 8.І.В.Калмиков. Про діяльність школи і сім'ї. Початкова школа №8 1998 р
9. А.Г. Ковальов. Психологія сімейного виховання. Мінськ «Народна освіта» 1980 р
10. Е.Л. Кононко. Щоб особистість відбулася. Київ «Радянська школа» 1991р.
11. С.І. Мельничук. Початкова школа №7 1998 р
12. Ожегов С. І. Словник російської мови. - М .: Російська мова, 2006. - 302 с.
13. М.Д. Сарабейська Виховання дітей в сім'ї // Розкажіть онуку.- 2006.- №21-22.-С. 139-143.

Електронні джерела

- 1.Педагогічний словник [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://pedagogical_dictionary.academic.ru/3024/ (дата звернення 24.11.2019).
- 2.Битянова М. Р. Організація психологічної роботи в школі // Практична психологія освіти [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://psych-lib.ru/mgppu/bit/bit-001-.htm>. (Дата звернення 17.11.2019).
- 3.Божович Л. И. Проблемы формирования личности [Электронный ресурс]. Режим доступа:http://qame.ru/book/common_psychology/problems_formirovaniya_lichnosti/problems_formirovaniya_lichnosti.doc (дата звернення 09.11.2019).
- 4.Ісакова Є.К., Лазаренко Д.В. До визначення поняття педагогічний супровід [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_NND_2012/Pedagogica/2_105510.doc.htm (дата звернення 25.11.2019).
- 5.Коджаспірова Г.М., Коджаспіров А. Ю. Педагогічний словник. [Електронний ресурс]: - <http://www.studfiles.ru/preview/1607273/> (дата звернення 07.11.2019).
- 6.Овчарова А.П. Поняття «психолого-педагогічний супровід дітей молодшого шкільного віку» як педагогічна категорія [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/> (дата звернення 09.05.2016).

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ НАВИЧОК ПРОСТОРОВОГО
ОРІЄНТУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ ЗА
ДОПОМОГОЮ ЕД'ЮТЕЙНМЕНТУ

*Перетяцько А.Є.,
студентка факультету
психології та спеціальної освіти
Дніпровський національний
університет імені Олеся Гончара,
м. Дніпро, Україна*

Орієнтування в просторі – це складний пізнавальний процес, який здійснюється завдяки співпраці аналізаторних систем та включенню психічних функцій.

Проаналізувавши наукові праці В.О. Кручініна, А.О. Люблінської та Л.І. Солнцевої ми систематизували п'ять напрямів діагностики навичок орієнтування у просторі у дітей з порушеннями зору: загальна та дрібна моторика, знання й оперування поняттями про явища та предмети довкілля, орієнтування щодо власного тіла, в мікро- та макропросторі [2, 3, 7]. Варто зазначити, що володіння дитиною кожною складовою – досить індивідуальна та гнучка характеристика. Так, за твердженнями Н.Я. Семаго, дитина шести років може мати високо розвинуті навички орієнтування на собі, але низький рівень орієнтування у мікропросторі [6, с.21]. Саме тому доцільною, на нашу думку, є діагностика кожного з напрямів просторової компетенції окремо.

Існують загальні та специфічні вимоги, які висувають до організації та проведення обстеження дітей з особливими освітніми потребами [5, с.246]. Загальні засади передбачають ознайомлення з анамнезом; спостереження за поведінкою та діяльністю дитини в колективі, організація місця проведення дослідів, вибір необхідних методик тощо. До специфічних вимог відносять: забезпечення необхідного освітлення, обмеження зорового навантаження (15-20 хвилин у молодших класах), чергування роботи, що потребує високого зорового навантаження на діяльність, яка не пов'язана з перенапругою очей,

дотримання особливих вимог до наочності тощо.

Мета первинного обстеження – вивчення стану навичок орієнтування у просторі дітей молодшого шкільного віку з вадами зору з метою адаптації корекційної програми.

Обладнання: м'яч, магічна паличка, індивідуальні картки з завданням, аркуші паперу, набір фігурок різного розміру, кольору та форми.

Під час діагностики сформованості навичок просторового орієнтування рекомендовано застосовувати як індивідуальні (бесіда та спостереження), так і групові (ігри та вправи) форми обстеження. Фіксацію отриманих результатів рекомендуємо вносити у заздалегідь підготовлені таблиці, які доповнюють узагальненими даними на етапі обробки результатів.

Пропонуємо проводити обстеження згідно вищезазначених принципів та компонентів просторового орієнтування за таким планом:

I етап (S_1) – загальна та дрібна моторика:

- методика Н.І. Гуревича та Н.О. Озерецького [4, с.6];
- спостереження за методикою Є.В. Шагинян [8, с.3].

II етап (S_2) – уявлення про предмети та явища навколишнього світу за методикою І.Б. Дерманової:

- методика «Бесіда» (назви предмети, які є в тебе дома; які шафи є в тебе вдома, що в них знаходиться; які в тебе найбільші іграшки, де вони знаходяться; що є у їдальні тощо);
- практичні вправи (знайди зараз предмет у якого є чотири ніжки, дві двері; покажи найбільший предмет у кімнаті й т.д.) [1, с.33].

III етап (S_3) – навички орієнтування на власному тілі (за І.Б. Дермановою):

- вправи («Зроби як я»; назви та покажи частини свого тіла; тримай магічну паличку у лівій руці і покажи нею праву ногу).

IV етап (S_4) – орієнтування в мікропросторі:

- методика «Поклади вірно» (посередині великий квадрат, над ним великий трикутник, зліва від квадрата найменший кружечок, справа від

великого квадрата розташуй маленький квадрат, над ним трикутник, у лівому верхньому куті поклади великий кружечок, у правому – поклади овал);

V етап (S_5) – орієнтування в макропросторі:

- бесіда (де розташована твій дім, чи довго їхати туди зі школи; де розташований вхід до школи; як звідси пройти на ігровий майданчик);
- гра «Шукачі» (учень має визначити скільки треба зробити кроків і в якому напрямі, щоб знайти м'яч).

Кожний етап обстеження оцінюється за шкалою від 0 до 3 балів. Якщо під час проведення використовується декілька критеріїв – всі вони оцінюються за зазначеною шкалою, а під час обробки даних педагог зазначає середнє арифметичний результат етапу. Так, наприклад, на I етапі ми визначаємо стан сформованості загальної ($S_{заг}$) та дрібної ($S_{др}$) моторики. Під час обстеження педагог вносить поточну оцінку кожної проби в індивідуальні бланки, а далі розраховує загальний стан моторних функцій за формулою:

$$S_1 = \frac{\sum (S_{заг} - S_{др})}{n}.$$

За сумою отриманих балів (Т) робиться висновок про загальний стан сформованості навичок просторового орієнтування у числовому, та відсотковому відношеннях. Інтерпретація рівнів здійснюється окремо за кожною методикою.

Таблиця 1.1 – «Сформованість навичок просторового орієнтування»

<u>№ з/п</u>	<u>Рівень</u>	<u>Мінімальна кількість балів</u>	<u>Максимальна кількість балів</u>
1.	Початковий	0	3,74
2.	Низький	3,75	7,4
3.	Середній	7,5	11,24
4.	Високий	11,25	15

Отже, проведення діагностики є початковим та кінцевим етапом у роботі з дітьми, який включає групові та індивідуальні форми роботи. Обстеження передбачає аналіз п'яти компонентів просторового орієнтування: загальна та дрібна моторика, знання та оперування поняттями про предмети та явища

довкілля, орієнтування на власному тілі, в мікро- та макропросторі. Первинна діагностика дасть нам можливість отримати інформацію щодо стану сформованості навичок просторового орієнтування у молодших школярів з порушеннями зору та розробити рекомендації щодо внесення змін у програму корекційних занять.

Література:

1. Дерманова И. Б. Методика «Беседа» / И. Б. Дерманова // Диагностика эмоционально-нравственного развития. – М. : Владос, 2002. – С. 32 – 34.
2. Кручинин А. А. Формирование пространственной ориентировки у детей с нарушениями зрения в процессе школьного обучения. / А.А. Кручинин – СПб. : Сфера – 1991. – 75 с.
3. Люблинская А. А. Особенности освоения пространства детьми дошкольного возраста / А. А. Люблинская – М. : Известия АПН РСФСР, 1956. – 223 с.
4. Озерецкий Н. И. Психомоторика, часть вторая: Методика исследования моторики / Н. М. Озерецкий, М. О. Гуревич. – М. : Л., 1930. – 33 с.
5. Родин М. В. Особенности психолого-педагогической диагностики детей с нарушениями зрения / М. В. Родин, Е. А. Дрягалова // Приволжский науч. журн. – 2012. – № 3. – С. 244 – 248.
6. Семаго Н. Я. Проблемные дети: Основы диагностической и коррекционной работы психолога / Н. Я. Семаго, М. М. Семаго – М. : АРКТИ, 2000. – 208 с.
7. Солнцева Л. И. Обучние ориентировке в пространстве / Л. И. Солнцева – М. : ВОС, 1989. – 70 с.
8. Шагинян Е. В. Методики Озерецкого – Гельница и особенности психомоторики у детей и подростков / Е. В Шагинян – М. : Владос , 1974. – 18 с.

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ ЕФЕКТИВНОСТІ
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ CASE STUDY У НАВЧАННІ
АНГЛОМОВНОГО ГОВОРІННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В
АДАПТАЦІЙНО-ІГРОВОМУ ЦИКЛІ

*Попіль Л.М.,
студентка Педагогічного інституту
Київського університету
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Анотація. Дослідження присвячене визначенню принципів організації моніторингу ефективності застосування технології Case Study у навчанні англomовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі. У тексті уточнено поняття англomовного говоріння молодших школярів та технології Case Study як інноваційної технології навчання іноземних мов. Обґрунтовано необхідність проведення моніторингового дослідження з метою діагностики результативності діяльності учасників освітнього процесу під час застосування технології Case Study у навчанні англomовного говоріння в адаптаційно-ігровому циклі.

Ключові слова. Моніторинг, принципи моніторингу, технологія Case Study, навчання англomовного говоріння, адаптаційно-ігровий цикл.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Розвиток сучасного українського суспільства обумовлює постійний процес змін в освітній сфері держави. Важливого значення набуває здійснення іншомовної освіти, оскільки існує потреба у фахівцях, що можуть брати активну участь у англomовному комунікативному процесі. Одним із показників рівня володіння англійською мовою є навичка англomовного говоріння, формування якої починається ще в адаптаційно-ігровому циклі. Для успішної реалізації цього процесу вчителів необхідно втілювати нові підходи до здійснення освітнього процесу на уроках

англійської мови, що передбачає застосування інноваційних технологій навчання іноземної мови, зокрема технології Case Study. Результативність цієї діяльності залежить від здійснення вчителем моніторингу ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших в адаптаційно-ігровому циклі, що передбачає дотримання низки основних принципів.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Обов'язковою умовою успішної діяльності освітніх систем є моніторинг їх ефективності, адже таким чином здійснюються управлінські дії, що стосуються визначення дієвості та практичної значущості організованих освітніх процесів. Тому до питання організації моніторингових досліджень в освіті та принципів їх здійснення все частіше звертаються сучасні науковці, серед яких І. Анненкова, Д. Бодненко, Т. Бондаренко, О. Жильцов, О. Лещинський, Н. Мазур та ін. Дослідниками були охарактеризовані різні трактування поняття «моніторинг», розроблені концептуальні засади його здійснення, сформульовані та описані критерії і показники оцінювання діяльності учасників освітнього процесу, а також визначені етапи та методика проведення моніторингових досліджень.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Вивчення наявної науково-методичної та педагогічної літератури дозволило зробити висновки, що актуальним залишається дослідження принципів моніторингу ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі, оскільки це явище є новим для сфери початкової освіти.

Формулювання цілей. Метою дослідження є визначення принципів організації моніторингу ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння в адаптаційно-ігровому циклі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначення принципів організації моніторингу ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі, насамперед, потребує з'ясування значення ключових понять

дослідження. Спершу розглянемо значення терміну «англомовне говоріння», що означає продуктивний вид англомовної мовленнєвої діяльності, у процесі якої здійснюється усне вербальне спілкування [2, с. 23]. Навчання англомовного говоріння відіграє важливу роль у реалізації іншомовної освіти, адже саме ця навичка дозволяє здійснювати комунікативний процес із носіями мови та співрозмовниками, які володіють англійською мовою. Метою навчання англомовного говоріння є формування вміння засобами англійської мови здійснювати обмін інформацією, налагоджувати взаємозв'язок із співрозмовником та впливати на нього відповідно до мети комунікативного акту [7, с. 72]. Цей процес відзначається високою складністю, тому потребує добору найбільш ефективних форм, методів, засобів та технологій навчання. Ми переконані, що формування навички англомовного говоріння в адаптаційно-ігровому циклі потребує впровадження новітніх підходів до здійснення освітньої діяльності, зокрема застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов.

Для того, щоб розкрити поняття інноваційних технологій навчання іноземних мов, необхідно звернутись до змісту терміну «технології навчання іноземних мов». Він означає систему прийомів для організації взаємодії вчителя та здобувачів освіти з метою навчання мови. На основі цього визначення науковцем Ю. Руднік було сформульовано значення поняття «інноваційні технології навчання іноземних мов», які, на її думку, означають впровадження нових, нестандартних прийомів, методів та засобів організації діяльності, що створюють сприятливе середовище для успішного оволодіння іноземною мовою та встановлення у здобувачів освіти відповідного рівня іншомовної комунікативної компетентності [6, с. 127]. Застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов сприяє формуванню навички англомовного говоріння молодших школярів як складової іншомовної комунікативної компетентності. Особливої уваги потребує добір інноваційних технологій навчання в адаптаційно-ігровому циклі, адже цей період характеризується специфічними рисами, обумовленими новою соціальною ситуацією у житті молодших школярів та їх психолого-фізіологічними особливостями [3].

Однією із інноваційних технологій навчання іноземних мов, здатних підвищити ефективність процесу навчання англомовного говоріння молодших є технологія Case Study. Науковець Дж. Клоусон зазначає, що технологія Case Study передбачає таку організацію освітнього процесу, під час якої відбувається вирішення описаних у кейсі реальних ситуацій шляхом організації дискусії між усіма здобувачами освіти [8, с. 1]. У контексті запропонованої теми технологія Case Study являє собою інноваційну технологію навчання іноземної мови, що сприяє формуванню навички англомовного говоріння засобами розв'язання типових англомовних комунікативних ситуацій в адаптаційно-ігровому циклі.

Впровадження технології Case Study у навчанні англомовного говоріння в адаптаційно-ігровому циклі – це достатньо складний процес, тому що містить у собі розгалужений алгоритм дій, виконання яких потребує знання особливостей технології, її специфіки з точки зору реалізації Концепції Нової української школи та врахування психолого-фізіологічних особливостей молодших школярів у першому циклі початкової освіти. Тому існує потреба у проведенні моніторингу ефективності застосування технології Case Study з метою формування навички англомовного говоріння дітей молодшого шкільного віку. Для того, щоб дати визначення цьому поняттю, необхідно розглянути значення терміну «педагогічний моніторинг», який вважається формою організації збору, зберігання, обробки та розповсюдження інформації про результативність діяльності конкретної педагогічної системи, що характеризується безперервним спостереженням за її станом для прогнозування подальшого розвитку [5, с.12]. На основі цього визначення ми можемо зробити висновок, що моніторинг ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі – це цілісний управлінський інструмент, покликаний здійснювати збір, збереження, аналіз та розповсюдження інформації про результативність впровадження технології з метою покращення процесу навчання англомовного говоріння дітей молодшого шкільного віку у першому циклі початкової освіти.

Організація моніторингу ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому

циклі передбачає дотримання системи принципів, тобто вихідних положень покладених у його основу [1, с. 224]. Беручи до уваги загальні принципи здійснення моніторингового дослідження, ми виокремили принципи організації моніторингу ефективності застосування технології Case Study у навчанні англomовного говоріння дітей молодшого шкільного віку в першому циклі початкової освіти. До них належать такі принципи: плановості та технологічності, керованості, системності, диференційованості, достовірності та об'єктивності отримання і опрацювання інформації, перспективності здійснюваних моніторингових досліджень. Розглянемо детально кожен із запропонованих принципів.

Принцип плановості та технологічності заключається у дотриманні алгоритму організації та проведення моніторингу, який складається із сукупності взаємозалежних операцій, процедур та кроків [4, с. 37, 1, с. 229]. На нашу думку, для цілковитого втілення цього принципу на етапі планування варто розробити програму моніторингового дослідження ефективності застосування технології Case Study у навчанні англomовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі. Перевагою створення програми є здійснення покрокового контролю над власною діяльністю та її регулювання відповідно до зазначених мети, завдань та етапів моніторингу.

Принцип керованості обумовлює наявність управлінського компоненту у системі моніторингового дослідження з метою координування діяльності на кожному з етапів моніторингу. обов'язковим компонентом реалізації принципу керованості є наявність зворотного зв'язку на всіх етапах дослідження [1, с. 228]. Принцип керованості моніторингового дослідження ефективності застосування технології Case Study у навчанні англomовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі реалізується вчителем засобами дотримання програми моніторингу, виконання технології його проведення та систематичного отримання зворотного зв'язку від здобувачів освіти щодо їх досягнень під час організованої діяльності.

Принцип системності передбачає врахування змісту англomовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі у процесі організації,

контролю та оцінювання діяльності учасників освітнього процесу [4, с. 37]. Навчання англомовного говоріння дітей молодшого шкільного віку – це послідовний процес, якому характерне поступове підвищення рівня складності навчального матеріалу, вимог до завдань та очікуваних результатів. В цій діяльності прослідковується системність, тому структура моніторингового дослідження повинна враховувати послідовність процесу навчання англомовного говоріння та системність знань і умінь, що повинні бути засвоєнні процесі формування цієї навички.

Принцип диференційованості сприяє організації та проведенню моніторингу із врахуванням психолого-фізіологічних та індивідуальних особливостей дітей молодшого шкільного віку в адаптаційно-ігровому циклі [4, с. 37]. Значення зазначеного принципу розкривається через специфіку застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших школярів в першому циклі початкової освіти, адже в основу цього процесу закладені психолого-фізіологічні особливості, які свідчать про рівень готовності дітей до запропонованої діяльності. Тому диференційованість моніторингу ефективності застосування технології Case Study регламентує збір інформації про наявний рівень сформованості навички англомовного говоріння молодших школярів із врахуванням вихідних показників кожного із них.

Принцип достовірності та об'єктивності отримання і опрацювання інформації покликаний забезпечити істинність результатів моніторингового дослідження через застосування найбільш доцільних методів та засобів збору, збереження, аналізу і розповсюдження отриманих даних [1, с. 225, 229]. Необхідність принципу об'єктивності та достовірності здійснення інформаційних процесів під час моніторингу ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння дітей молодшого шкільного віку у першому циклі початкової освіти полягає в забезпеченні якості цього процесу. Результативність застосування технології та рівень сформованості навички англомовного говоріння молодших школярів залежить від об'єктивності інструментів дослідження, доброчесності самого дослідника та істинності його висновків.

Принцип перспективності здійснюваних моніторингових досліджень розкривається через їх випереджувальний характер [1, с. 227]. Моніторинг ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі покликаний здійснити збір інформації про результативність діяльності учасників освітнього процесу з метою аналізу та формулювання висновків щодо подальшого вдосконалення цього процесу. Тобто випереджувальний характер моніторингового дослідження передбачає планування подальшої інноваційної діяльності із врахування труднощів та недоліків, які були виявлені у процесі діагностичних перевірок.

Висновки дослідження. Отже, застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших школярів в адаптаційно-ігровому циклі потребує здійснення моніторингу ефективності цієї діяльності. Основу для моніторингового дослідження складають принципи, до яких належать: плановості та технологічності, керованості, системності, диференційованості, достовірності та об'єктивності отримання і обробки інформації, перспективності здійснюваних моніторингових досліджень. Дотримання зазначених принципів сприяє реалізації програми моніторингового дослідження та отримання достовірної інформації щодо ефективності застосування технології Case Study у навчанні англомовного говоріння молодших школярів в першому циклі початкової освіти.

Література:

1. Анненкова І. П. Теорія і методика моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів : дис. докт. пед. наук : 13.00.06 / Анненкова Ірина Петрівна – Київ, 2016. – 517 с.

2. Бичок А. В. Говоріння як мета і засіб комунікативного навчання іноземній мові в процесі міжкультурного іншомовного спілкування майбутніх фахівців економічних та технічних спеціальностей / Алла Володимирівна Бичок. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2014. – №32. – С. 22–24.

3. Бібік Н. М. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / Надія Михайлівна Бібік. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160 с.

4. Бондаренко Т. С. Комплексний моніторинг якості електронних освітніх ресурсів / Тетяна Сергіївна Бондаренко. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2016. – №52-53. – С. 32–44.

5. Моніторинг навчальної діяльності: навчальний посібник. / Д. М. Бодненко, О. Б. Жильцов, О. Л. Лещинський, О. Л. Мазур. – Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 276 с.

6. Руднік Ю. В. Актуалізація проблеми застосування інноваційних технологій у навчанні іноземних мов / Юлія Вікторівна Руднік. // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2014. – №10. – С. 124–131.

7. Тішкова О. Ф. Причини труднощів під час навчання навичок говоріння та шляхи їх подолання / О. Ф. Тішкова. // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки.. – 2017. – №80. – С. 71–76.

8. Clawson J. G. Case Method / James Clawson. // Darden Business Publishing. – 2014. – С. 2–16.

УДК 610

Педагогічні науки

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЯК ОСНОВНИЙ МЕТОД У ПРОЦЕСІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДОЮ

Пуйческу Ельвіра

магістрантка

педагогічного факультету ІДГУ

Ізмаїл, Україна

«Людина стала людиною, коли почула

шепіт листя і пісню коника,

*дзюрчання весняного струмка і дзвін срібних дзвіночків в бездонному літньому
небі, шелест сніжинок і завивання хуртовини за вікном, ласкавий плескіт хвилі*

і урочисту тишу ночі, - почула, і, затамувавши подих, слухає сотні і тисячі років чудову музику життя ».

В. О. Сухомлинський.

Всі видатні мислителі і педагоги минулого надавали велике значення природі як засобу виховання дітей: Я. А. Коменський бачив в природі «джерело знань, засіб для розвитку розуму, відчуттів і волі» [1]. К. Д. Ушинський був за те, щоб «вести дітей в природу», щоб повідомляти їм все доступне і корисне для їх розумового і словесного розвитку [2]. «з того моменту, коли мати бере на руки дитину, — наголошував І. Песталоцці, вона вчить її, роблячи доступним її почуттям все те, що природа пропонує без зв'язку на великій відстані, без усякого порядку, і роблячи для неї легким, приємним і привабливим сам процес спостереження і, отже саме знання, від неї залежні».

Є. І. Тихеева відзначала, що уроки спостереження, що розуміються в смисли систематично проведених прийомів, що хиляться до розвитку спостережливості і мови дітей, повинні мати місце вже в перші роки їх життя, коли їх мова починає формуватися. Зовнішній світ вторгається у внутрішній світ дитини найголовнішим чином за допомогою зору і слуху [23, 28–30].

В ознайомленні дошкільників з природою найбільш поширеним методом є спостереження, воно відіграє значну роль у всебічному розвитку. У педагогічній літературі спостереження розглядається як:

- 1) важливий психічний процес (Г. О. Люблінська, С. Л. Рубінштейн);
- 2) вид пізнавальної навчальної діяльності (Б. Г. Ананьєв);
- 3) метод навчання (М. М. Скаткін, Л. В. Занков, І. Я. Лернер та ін.)

Дошкільний вік - це найважливіший період в встановленні світогляду дитини, який передбачає гуманну взаємодію з природою. Ознайомлення дітей з природою - це одне із головних засобів їхнього розвитку. В процесі ознайомлення з природою розширюється кругозір дітей в навколишньому середовищі, а також формуються і розвиваються пізнавальні здібності, виховується любов до природи. При ознайомленні з природою діти отримують певний об'єм знань про предмети, явища неживої і живої природи. Ознайомлення дітей дошкільного віку зі світом

природи є одним із найважливішим та найголовнішим засобом формування гармонійної, всебічно розвиненої особистості, яка володіє знаннями й навичками екологічно доцільної поведінки в природі та розвиток уміння бачити і відчувати красу навколишнього середовища.

Спостереженню як методу належить особлива роль у пізнанні дітьми природи, оскільки він базується на чуттєвому сприйманні, і під час спостереження формується спостережливість. Цей метод забезпечує живий контакт дітей з реальними об'єктами природи, в результаті чого у дітей формуються реалістичні уявлення про об'єкти природи та зв'язки між ними, при цьому участь мислення у сприйманні стимулює пізнавальний пошук дітей, сприяє зв'язку набутих чуттєвих образів з тими, що у дітей вже є, і допомагає виникненню власних суджень, сприяє усвідомленні дитиною себе як частинкою природи, і також формує відчуття відповідальності за те, що відбувається навколо неї і внаслідок її дій у навколишньому довкіллі. Спостереження за об'єктами природи сприяють розвитку мови та мовлення та збагачення словника, розвивається інтерес та увага.

К. Д. Ушинський зазначав, що основа розуміння суто людської мови полягає в правильному логічному мисленні, а правильна логіка мислення виникає з правильних та точних спостережень. У процесі спостережень удосконалюються такі аналізатори як: зір, дотик, слух, нюх та засвоюються сенсорні еталони. Нові знання, які набувають діти, стають поштовхом для подальшого розвитку пізнавальних інтересів до природи.

Сучасними дослідженнями (Г.К.Матвєєвої, П.Г.Саморукової, Г.І.Васильєвої, Н.І.Ветрової) доведено, що спостереження зароджуються у молодших дошкільників під час *продуктивної діяльності*. Дитина, граючись у пісочнику, ліпить пасочки. Одна з них розсипається, бо пісок взято з незволоженого місця, інша — тримається. Це зосереджує увагу дитини, примушує її думати над тим, як досягти успіху. Спостереження тісно пов'язані із *словом*. За допомогою слова повідомляється мета спостереження, вихователь керує розгляданням об'єктів природи, і досить часто у слові фіксується результат спостереження (бесіди, розповіді про те, що діти бачили).

Спостереження не розвивається спонтанно. Воно потребує *керівництва з боку вихователя*: навчання прийомам раціонального обстеження, порівняння, виділення істотних залежностей, підведення до узагальнень, формування ставлення до об'єктів природи. Основним методичним прийомом керівництва сприйманням дітей у процесі спостереження є *запитання*. Продумати і сформулювати запитання до наступного спостереження — найвідповідальніший момент у підготовці до спостереження. Правильно підібрані запитання повинні бути тією логічною драбинкою, якою рухається думка дитини. Характер запитань, їх складність залежать від віку дітей.

Важливе значення у керівництві спостереженнями має *порівняння*. Воно дозволяє сформулювати більш чіткі уявлення.

Дослідження, проведене К. І. Золотовою, свідчить про те, що на всіх етапах пізнання використання порівняння забезпечує формування більш повних і точних уявлень. Дітей потрібно навчити порівнювати різні явища природи, для цього важливо так поставити перед дітьми пізнавальне завдання, щоб вирішення його було неможливим без використання порівняння.

Спостереження може бути організовано також для того, щоб за якимось окремим ознаками визначити стан предмета (наприклад, за кольором землі в квіткових горщиках визначити необхідність поливання, за поведінкою риб в акваріумі — необхідність часткової зміни води) або відновити картину цілого (по слідах на снігу визначити, хто пройшов або проїхав, за кольором ягід — стиглі вони чи ні). Цей вид спостереження передбачає наявність у дітей деяких знань, вміння аналізувати явище, зіставляти окремі дані, та робити нескладні висновки [3].

Однак, щоб спостереження дійсно виконали свою позитивну роль, у дитини з раннього дитинства слід розвивати вміння спостерігати: не просто дивитися на предмет, а побачити його так, щоб потім чітко, в усіх деталях і подробицях уявити цей образ. Це вміння бачити не приходить само собою. Необхідно керувати процесом спостереження. Уміння бачити формується в процесі тривалої, копіткої роботи. Воно вимагає і від педагога, і від дитини серйозної підготовки, витримки, терпіння. Успіх справи досягається застосуванням спеціальних дидактичних

прикладів, що підвищують ефективність процесу спостереження. Інтерес до спостережень підтримується і тоді, коли вихователь не тільки фіксує те, що діти почули або побачили, а намагається допомогти дитині пояснити спостережуване, розкрити його причину, встановити зв'язок явищ.

Таким чином, результативність процесу спостереження багато в чому залежить про його ретельності, яка досягається шляхом застосування деяких дидактичних прийомів.

Протягом дошкільного віку відбувається ряд змін у цій діяльності. Основними мотивами для спостереження стає інтерес до нових знань, а не просто потреба вирішення будь-якого практичного завдання. Спостереженнями дітей намагаюся надавати активний характер.

В.Сухомлинський писав, «що школа майбутнього повинна найповніше використовувати для гармонійного розвитку людини все, що дає природа і що зможе зробити людина для того, щоб природа служила їй. Уже через це ми повинні берегти і поновлювати природні багатства, які маємо». [4, 76].

У дітей дошкільного віку є необхідні передумови формування позитивного емоційно-ціннісного ставлення до природи. Їм доступне розуміння різнобічних цінностей природи, вони вміють виразити свої емоції від спілкування з природою у творчій діяльності, знають правила поведінки в природі, можуть оцінити свої вчинки та вчинки інших. У навчально-виховному процесі дошкільного закладу природа, переважно, використовується як засіб розумового, естетичного розвитку дітей; серед методів екологічного виховання переважають вербальні й такі, що забезпечують безпосередню взаємодію з природою [5].

Кожне знайомство з природою – урок розвитку дитячого розуму, творчості, почуття. Своєю незвичністю, новизною, різноманітністю природа емоційно впливає на дитину, викликає у нього здивування, радість, захват, бажання більше дізнатися, спонукає до передачі почуттів і думок в мові.

Таким чином, спостереження є дуже важливим методом екологічного виховання дітей: воно дозволяє пробудити почуття до природи, розвинути спостережливість, сенсорні відчуття і, завдяки їм, багате сприйняття.

Необхідність і значення його використання пов'язані, перш за все, з характером знань, доступних дітям дошкільного віку. Основний запас накопичених дитиною в дошкільному віці знань – це уявлення, тобто образи сприйнятих їм раніше об'єктів, явищ. Спостереження розширює кругозір дітей, збагачує їх мислення безліччю конкретних відомостей про таїнства життя в природі

Література:

1. Визначні особи в історії української педагогіки (2002) // Шлях освіти, №4. С.45.
2. Погляди К. Ушинського на зміст і методику виховання та навчання дітей в сім'ї та школі (2003) // Освіта, № 33 (16-23 липня). С.4-5.
3. Кошелева О. А. (2017) Спостереження як провідний метод пізнання дошкільниками природи // Питання дошкільної педагогіки. №1. С. 48-53.
4. Без природи життя неможливе // Дитячий садок. - Липень, число 25-26. - 2004. - с. 9
5. Маршицька В. (2003) Екологічне виховання: соціально-моральні задачі //Дошкільне виховання. №11. С.7-9.

УДК 372.882: 821.161.2 Гоголь

Педагогічні науки

ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ М. ГОГОЛЯ У ШКОЛІ З УКРАЇНСЬКОГО ПОГЛЯДУ

*Руденко К. Д.,
магістрантка факультету
грецької філології та перекладу
Маріупольського державного університету
м. Маріуполь, Україна*

Принципово важливу роль у формуванні людини ХХІ століття, який братиме участь в процесі розвитку цивілізованого співтовариства людей, грає література як особливий вид мистецтва. Вона заповнює духовну нішу, відповідаючи за внутрішні запити особистості. Саме література формує індивіда, здатного вирішувати творчі завдання, спрямовані на пошук. Відповідно зростає

вимога до читача, до якості читання. Як відомо, читацька діяльність – це вміння «зібрати уявне ціле змісту, не усуваючи його складності та не відсторонюючись від неї» (Х. Борхес). Посилення уваги до читача в даний час продиктовано і зміною в системі викладання літератури в школі та вузі. Перехід від «людини освіченої» до «людини культури», оновлення гуманітарного знання (освіти), зміна форм роботи на уроці забезпечують ефективний розвиток індивідуальності кожної дитини, його пізнавальних процесів, особистісних якостей.

В аспекті проблеми самосвідомості людини, функціонуванні літературного твору, встановлення діалогу між двома суб'єктами естетичної діяльності (читачем і письменником) найбільш актуальним видається вивчення творчості М. Гоголя, де закладено телеологічний принцип у формуванні гоголівського сюжету визрівання «внутрішньої людини». Антропологічні відкриття письменника сформували художню філософію Ф. Достоєвського і Л. Толстого, М. Пришвіна і М. Булгакова, В. Набокова та інших майстрів слова.

Як зазначає Н. Купрата «Микола Гоголь – постать, яка залишила величезний слід як в українській, так і в російській літературах. Письменник-психолог, письменник-драматург, письменник-реаліст, письменник-містик полонив серця своїх сучасників, став каменем спотикання українських та російських літературознавців усіх часів» [1, с. 5]. На думку видатного українського вченого і перекладача з Канади Юрія Луцького, «грунтовною є російська наукова гоголіана. Не тільки вчені, але й письменники Росії (Д.Мережковський, А.Бєлий, В.Набоков, А.Синявський) залишили цікаві й спонукальні до роздумів потрактування творчості Гоголя. Та порівняно мало спроб хоч би якось висвітлити український аспект Гоголя» [2, с. 6]. Він вважає, що українські літератори та науковці повинні «якомога повніше виявити сутність Гоголевої індивідуальності, вийти за межі суто біографічних і тематичних розмислів» [2, с.6]. Посилаючись на книгу Б. Гетца «Гоголь. Майстер оповідань» (1949.), дослідник зазначає, що Гоголь, «хоч і був пов'язаний з російською культурою і духовністю, завжди залишався свідомий своєї української сутності» [2, с. 6], а «для багатьох європейців-неслов'ян, на штиб Гетца, Гоголь символізує Україну» [2, с. 131].

В українському літературознавстві поцінування спадщини Миколи Васильовича та його зв'язки з вітчизняною культурою завжди були у центрі уваги. О. Скобельська говорить про його вплив на відомих українських письменників Є. Гребінку, Г. Квітка-Основ'яненка та утворення так званої «гоголівської художньої школи» (В. Короленко, І. Нечуй-Левицький, П. Мирний) [3, с. 16]. «Сучасне сприйняття творчості Миколи Васильовича Гоголя характеризується відчуттям невичерпності та всесвітнього значення його художнього світу. Постановки за творами Гоголя не сходять зі сцен театрів по всьому світу. З'являються цікаві театральні експерименти, нові сценічні інтерпретації творів письменника» [4, с. 143], - затверджує мистецтвознавець Б. Кокуленко.

Творчості М. Гоголя присвячені численні літературознавчі дослідження, накопичений значний методичний досвід, різноманітний по трактуванням і способам осмислення матеріалу (Л. Простякю, В. Пшенишна, Л. Симакова, Л. Синюкова, Л. Скрипник, К. Слюсарева, В. Сова, Т. Соловей). Однак учні, перебуваючи в пошуках «фінального сенсу», «цілісності», як і раніше стикаються з одним мотивом таємничості, що пронизує всі тексти М. Гоголя. Естетична, поетична складність художнього світу письменника XIX століття створює при читанні змістовні і стилістичні бар'єри, без подолання яких неможливо осягнути «парадокси» його творчості, повний протиріч і чарівності внутрішній світ. Стилiстична неврівноваженість, метафоричність гоголівського письма в першу чергу насторожують учнів, бавлять, а іноді викликають протест і почуття неприйняття, що потребує окремого монографічного вивчення його творчості у старшій школі.

Слід зазначити, що весь методичний досвід був спрямований на розробку системи вивчення окремих творів письменника в умовах конкретного класного колективу. Такий ситуативний підхід, безумовно, збагатив шкільний аналіз новими формами, прийомами роботи з літературним матеріалом, прояснив еволюцію читача-школяра на його шляху до М. Гоголя: встановлені закономірності розвитку читацьких якостей сучасного підлітку, властивості

читацької свідомості на кожному ступені спілкування з письменником. Творчість класика, як особлива художня система, вимагає розробки нових методичних форм спілкування, розвиваючих здатність юних читачів сприймати гоголівські тексти «як речі, тобто не як знаки, що передають пряму інформацію, а як симптоми сенсу» (М. Мамардашвілі).

Факультативи протягом тривалого часу були одним з важливих компонентів навчального процесу середньої школи, проведення яких сприяло розширенню і поглибленню літературних знань школярів, а також розвитку їх здібностей, інтересу до предмета і т. ін. Сьогодні відповідно до нової концепції гуманітарної освіти, орієнтованої на профільну підготовку учнів старшої школи, в навчальний план закладів освіти були включені факультативи, що затверджені МОН України, серед яких на жаль немає курсів з вивчення творчості окремого автора. Але специфіка деяких закладів середньої освіти дозволяє пропанувати учням авторські факультативи, до яких ми відносимо розроблений і частково впроваджений нами факультатив «Творчість М. Гоголя: український погляд». Такий курс є дуже сучасним для української молоді, яка наново освоює вітчизняні літературні надбання, тем більш, що твори М. Гоголя вивчаються у курсі «Зарубіжна література» лише у шостому і дев'ятому класах, як приклади російської літератури. В старших класах до творчості М. Гоголя звертаються тільки у програмі «Зарубіжна література» профільного рівня, а також у програмі «Російська мова і література: інтегрований курс», що завершує своє існування як предмет у зв'язку з прийняттям нового Державного стандарту базової і повної середньої освіти.

Таким чином, факультативне вивчення творчості М. Гоголя саме в українському погляді як монографічної теми у старшій школі є своєчасним і доречним фактом вітчизняної гуманітарної освіти.

Література:

1. Купрата Н. Я. Вплив М. В. Гоголя на українську та російську літератури. Наукові записки. Серія «Наукові видання Ніжинської вищої школи». Філологічні науки. 2009. Книга 1. С. 5 – 10.

2. Луцький Ю.О. Страдництво Миколи Гоголя, званого також як Ніколай Гоголь. К.: Знання України, 2002. 114 с. (Сер. «Гоголезнавчі студії»; Вип. 11).

3. Скобельська О.І. Художній світ Гоголя у контексті української культурної традиції: автореферат дис... к. філол. н. за спеціальністю 10.01.05 – порівняльне літературознавство. Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, Київ, 2002. 20 с.

4. Кокуленко Б. Г. Творчість Миколи Васильовича Гоголя в театрі й танці. Культура і сучасність. 2013. № 1. С. 143–148.

УДК 378.016:6

Педагогічні науки

ВИКОРИСТАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ СІТ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ МАШИНОЗНАВСТВО

Гарматюк Р.Т.

*кандидат технічних наук,
доцент кафедри теорії і методики
трудового навчання та технологій*

Савчук М.І.

*магістр гуманітарно-технологічного факультету
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка,
м. Кременець, Україна.*

Сучасні інформаційні технології (СІТ) надзвичайно швидко вплили на всі галузі людського життя. В зв'язку з цим різко виникла потреба використання комп'ютерної техніки під час вивчення багатьох дисциплін шкільного курсу і уроки трудового навчання та технологій не є виключенням. В зв'язку з стрімким розвитком опрацювання даних, інформація яка подана у підручнику швидко втрачає свою актуальність, що в свою чергу погіршує якість знань учня. Оволодіння знаннями з окремих тем при застосуванні сучасних інноваційних технологій, комп'ютерів та актуальної електронної інформації - це один із ключових способів урізноманітнення та оптимізації навчального процесу на уроках технологій та трудового навчання [1].

Основними завданнями сучасної педагогіки є розкриття шляхів вдосконалення сучасного навчального процесу завдяки СІТ, розробка та аналіз структури і методики використання дидактичних засобів сучасних інформаційних технологій на заняттях.

За допомогою сучасних інформаційних технологій, можна значно удосконалити сприйняття і закріплення інформації під час педагогічного процесу, в цьому відмінно може допомогти використання сучасних дидактичних засобів, таких як: створення, або показ презентацій; використання електронних навчальних кросвордів; застосування навчальних аудіофайлів і відеоматеріалів; правильний методичний підхід до комп'ютерного тестування, тощо [2]. Що стосовно особливості структури і методики використання дидактичних засобів сучасних інформаційних технологій на заняттях з машинознавства, то для кращого вивчення та засвоєння матеріалу студентом, вчителів варто використовувати різноманітні педагогічні прийоми. На допомогу собі, він може застосувати комплексне інформаційне забезпечення. Під час навчання бувають випадки, коли немає можливості побачити цікавий процес на власні очі, завдяки теперішнім технологіям та інформаційним засобам це можна забезпечити (наприклад, показ навчального відеоролика «Робота двигуна»). Для цього може послугувати ноутбук і проектор. Завдяки поєднанню цих двох пристроїв, на великому екрані можна продемонструвати студентам необхідний матеріал. Такий метод значно заохочує і мотивує студента до навчання [3]. Встановлено, що СІТ значно покращують навчальний процес і позитивно впливають на розвиток людської особистості в цілому, зокрема під час вивчення студентами технічних дисциплін. Це підтверджується тим, що не завжди при вивченні такої дисципліни як машинознавство, викладач самостійно зможе пояснити матеріал так, як це можна зробити за допомогою сучасних інформаційних засобів.

Література:

1. Впровадження в навчальний процес інноваційних технологій [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: http://vozkc.narod.ru/documents/4_1.html (дата звернення 10.05.2017) – Назва з екрана.

2. Баловсяк Н. В. Інформаційна компетентність фахівця / Н. В. Баловсяк . — Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – № 5. – С. 21–28.

3. Гороль П. К. Мультимедійний проектор та його використання в навчально-виховному процесі: навч.-метод. посібник / П. К. Гороль, О. А. Сисоєва – Вінниця : ТОВ „ЛАНДО ЛТД”, 2008. – 72с.

УДК 37:81'373.7

Педагогічні науки

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛАТФОРМИ MOODLE

Свиридюк В.П.,

Доцент

*Київський національний
лінгвістичний університет*

м. Київ, Україна

Відповідно до економічних і культурних змін у суспільстві, а також до темпу науково-технічного прогресу все більше зростає інтерес до формування іншомовних навичок і вмінь, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), серед яких посідають чільне місце навчальні платформи, зокрема Moodle.

Щоб забезпечити досягнення студентами достатнього рівня володіння іншомовним спілкуванням, необхідно впроваджувати нові підходи до організації самостійного навчання в цілому, і до формування комунікативної компетентності з іноземної мови (ІМ) у позааудиторному навчанні зокрема.

Згідно з вимогами робочих програм навчання і викладання ІМ, укладених відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій Ради Європи студент-філолог повинен досягнути просунутого рівня (С2.1 та С2.2) у всіх видах мовленнєвої діяльності з німецької мови незалежно від форми навчання [2].

Спираючись на багатий педагогічний досвід, можна констатувати, що повноцінний навчально-виховний процес може здійснюватись лише за рахунок комплексної взаємодії усіх чинників процесу навчання, а саме належної

організації навчально-виховного процесу з урахуванням його специфіки, активної взаємодії між викладачем і студентом, наявності відповідної сучасної навчально-методичної літератури, засобів навчання тощо.

Зупинимось на деяких основних підвалинах, що забезпечують ефективне опанування студентами вищої мовної школи іншомовним спілкуванням. До них ми відносимо:

- загальну організацію процесу навчання, а саме розподіл годин на самостійну та аудиторну роботи;
- методичку проведення аудиторних занять для студентів;
- організацію самостійної роботи студентів під час позааудиторної самостійної роботи та налагодження контакту студента з викладачем під час такої діяльності;
- спеціально розроблені навчально-методичні матеріали, які включають комплекс вправ для розвитку чотирьох видів мовленнєвої діяльності та механізм ефективного контролю.

Основну роль у навчанні відіграють навчально-методичні матеріали. Спеціально сконцентрований та організований навчальний матеріал повинен подати студенту не тільки змістовий, мовленнєвий, мовний, країнознавчий і соціокультурний матеріал, але й дати повне уявлення про вміння та навички з усіх видів мовленнєвої діяльності, які він повинен розвивати під час самостійного позааудиторного навчання, і надати можливість перевірити себе і рівень розвитку своїх компетентностей.

З метою покращення традиційної системи навчання у підготовці спеціалістів і для розв'язання вищезгаданих проблем вибудовується система дистанційного навчання (ДН)[8], за допомогою використання навчальної платформи Moodle, яка широко використовується в освітніх закладах України взагалі та у Київському національному лінгвістичному університеті зокрема. ДН – це особлива індивідуалізована гуманістична форма навчання, що базується на використанні інформаційно-комунікаційних технологій з метою організації повноцінного навчально-виховного процесу незалежно від того, на якій відстані

знаходяться суб'єкти навчання. Ця форма навчання містить всі притаманні навчальному процесу компоненти (цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання і засоби контролю), які реалізуються специфічними засобами інтернет-технології або іншими засобами і передбачають інтерактивність, яка є однією з головних ознак ДН. Інтерактивність полягає передусім у взаємодії викладача і студентів, а також у взаємодії студента з комп'ютером і студентів між собою.

Аналіз останніх методичних публікацій свідчить про доцільність засутосування навчальної платформи Moodle як в аудиторних умовах навчання так і під час самостійного навчання в позааудиторній час з метою оптимізації навчального процесу студентів. [7].

До переваг використання навчальної платформи Moodle у порівнянні із традиційною системою оволодіння іншомовного спілкування відносяться такі особливості:

- студент має зручний носій інформації (смартфон, ноутбук, планшет, комп'ютер);
- студент має інтерактивний зв'язок з викладачем;
- студент має вихід у реальне іншомовне середовище через інтернет.

Навчальна платформа Moodle має ряд переваг для систематизації і логічної послідовності подачі іншомовного матеріалу для студентів. Основна частина навчання і вивчення іншомовного матеріалу студентом може відбуватися у позааудиторний час, так як на навчальній платформі заходиться комплекс вправ, упорядкований викладачам відповідно до психолінгвістичних особливостей породження тексту.[3; 5] Викладач вибудовує систему вправ, які є переважно інтерактивними, згідно із етапами формування іншомовної мовленнєвої компетентності. [5] Використання навчальної платформи Moodle базується на застосуванні ІКТ, які досить детально розглянуті у методичній літературі як зарубіжними та і вітчизняними методистами.[1] Інтерактивні вправи, які розробляються на навчальних платформах [6] спряють створенню віртуального навчального середовища для оволодіння іншомовним спілкуванням зокрема формування комунікативної компетентності з німецької мови.

Віртуальне навчальне середовище на навчальній платформі Moodle - це середовище, яке поєднує більшість інформаційно-комунікаційних можливостей та забезпечує студента навчально-методичними матеріалами, спонукає до самоконтролю і самооцінки сформованих навичок і вмінь, а також стимулює підтримувати взаємозв'язок із викладачем або партнерами по спілкуванню. Навчальна платформа Moodle уможливорює доповнити самоконтроль і самооцінку студента контролем та оцінюванням сформованих іншомовних навичок і вмінь через тести, які пропонуються студентам як у вільному так і в обмеженому доступі.

Навчальна платформа Moodle має широкі можливості у створенні оптимальних умов для самостійної роботи студентів з метою опанування комунікативною іншомовною компетентністю [9], а саме:

- забезпечення відповідним навчально-методичним матеріалом, який може гнучко поєднуватись із різними джерелами інформації в інтернеті;
- моделювання іншомовного середовища;
- доступ до автентичної інформації;
- організація зворотного зв'язку на всіх етапах навчання і вивчення ІМ;
- індивідуалізація навчального процесу;
- мотивація пізнавально-навчальної діяльності.
- розробка інтерактивних тестів для здійснення об'єктивного контролю без участі викладача;
- розробка інтерактивних вправ за допомогою різних навчальних програм, які пропонуються через ІКТ. [6]

Враховуючи специфіку вивчення та навчання ІМ за допомогою навчальної платформи Moodle може бути розроблений курс як для навчання усіх видів мовленнєвої діяльності в комплексі, так і окремих видів мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання та письма), а також аспектів мови (граматики, лексики, фонетики) [6;7; 10]

Таким чином навчальна платформа Moodle має ряд переваг для навчальної діяльності студентів-філологів, а саме:

- студент отримує спеціально розроблений навчальний матеріал для оволодіння іншомовними навичками і вміннями;
- різнопланове пред'явлення навчального матеріалу;
- навчально-виховний процес набуває своєї повноцінності за рахунок налагодженого взаємозв'язку та зворотного зв'язку;
- об'єктивний контроль (виконання тестів);
- студент отримує можливість практикуватися у відповідній мовленнєвій діяльності, а також здійснює реальне спілкування ІМ в off- або on-line режимах за допомогою електронної пошти;
- постійний контакт з викладачем знімає психологічне відчуження і формує мотивацію у новій діяльності.

У визначених вище перевагах навчальної платформи Moodle стає очевидним той факт, що традиційна система доповнюється та збагачується можливостями пред'явлення навчального іншомовного матеріалу. На основі перспективних технологій здійснюється індивідуальний підхід до студента як суб'єкта пізнавальної діяльності, а також залишається пріоритет за самостійними видами діяльності [7].

Література:

1. Бартош Д.К., Харламова М.В. Принципы рационального использования информационно-коммуникационных технологий в обучении иностранным языкам // Бартош Дана Казимировна, Харламова Мария Витальевна Иностр. яз. в шк. – 2018. – №5. – С.41 – 46.

2. *Загальноєвропейські* Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання/ Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.:Ленвіт, 2003. – 273 с.

3. *Леонтьев А.А.* Основы психолингвистики. – М.: Смысл, 1999. – 287 с.

4. *Мазунова Л.К.* К вопросу о системе обучения иноязычному письму в языковом вузе // Лидия Константиновна Мазунова Иностр. яз. в шк. – № 4. – 2005. – С.6 – 12.

5. *Методика* навчання іноземних мов культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігіч О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та інші / за загальн. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

6. Павленко І. М., Використання існуючих сервісів для створення інтерактивних вправ: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://spec.vntu.edu.ua/conf/pdf/conf_376-381.pdf

7. *Полат Е.С.* Теория и практика дистанционного обучения // Информатика и образование. – 2001. - № 5. – С. 37 – 42.

8. Свиридюк В. П. Методика навчання німецького писемного мовлення студентів-заочників вищих мовних начальних закладів на основі використання дистанційного курсу: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 "Теорія і методика навчання": германські мови / Віра Петрівна Свиридюк. – Київ, 2007. – 21 с.

9. Система електронного навчання ВНЗ на базі Moodle: Методичний посібник / Ю.В. Триус, І.В.Герасименко, В.М. Франчук // За ред. Ю.В. Триус.– Черкаси.–220 с.

10. Черниш В. В Інтернет-технології у професійній діяльності вчителя: вивчаємо та викладаємо іноземні мови : Посібник / / Посібник Бібліотечка журналу "Іноземні мови". – Вип. 4. / Валентина Василівна Черниш. – К.: Ленвіт, – 2011. – 64 с.

ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ПІДГОТОВКА УЧНІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Туташинський Василь Іванович,

к. пед. наук, старший науковий співробітник

Інституту педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

Виробництво – основа розвитку економіки країни. Без підготовки молоді до участі в суспільному виробництві неможливо розвивати ні економіку, ні освіту, ні інноваційну діяльність [1].

Сучасне виробництво характеризується створенням матеріальних і духовних благ, застосуванням високих технологій, реалізацією інноваційних проектів.

На основі проведених педагогічних досліджень нами запроваджено в експериментальних закладах освіти нову навчальну програму спецкурсу «Технології сучасного виробництва» для учнів 10-11 класів, а також апробовано науково-методичне забезпечення профільної технологічної освіти учнів.

Зміст навчання з технологій сучасного виробництва передбачає вивчення учнями технологій 4.0 (інтернет речей, аналітика великих даних, 3-D друк та ін.), застосування автоматизації і робототехніки.

Вивчення технологій сучасного виробництва здійснюється на основі вивчення інтересів і професійних намірів учнів у процесі проектно-технологічної діяльності учнів, результатом якої є розроблення і реалізація інноваційних проектів.

Проведена нами експериментальна апробація нового наукового і навчально-методичного забезпечення спецкурсу «Технології сучасного виробництва» [2, 3, 4, 5] показує його високу ефективність у формуванні проектно-технологічної компетентності учнів і підготовці до інноваційної діяльності. Саме на застосуванні знань у процесі виконання проектів, формуванні ключових і предметних

компетентностей, підготовці учнів до інноваційної діяльності має спрямовуватися освіта України.

Література:

1. Піддячий М. І. Освіта і наука України : соціально-трудоий розвиток молоді" / Микола Іванович Піддячий. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – 2017. – №13. – С. 75–80.
2. Туташинський В.І. Трудове навчання (технічні види праці): підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закл. / Туташинський В.І., – К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2017. – 112 с. : іл.
3. Туташинський В.І. Формування змісту трудового навчання у основній школі на основі проектної технології // Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць/ [ред. кол.; голов. ред. – О.М. Топузов]. – К.: Педагогічна думка, 2014. – Вип.14. – С.772-781.
4. Туташинський, Василь Іванович. Науково-методичне забезпечення варіативного складника змісту технологічної освіти у професійному ліцеї. Молодь і ринок, 3 (170). С. 127-131.
5. Туташинський В.І., Кірютченкова І.В. Технології (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класів закладів загальної середньої освіти / В. І. Туташинський, І.В. Кірютченкова (за загальною редакцією В.І. Туташинського). Київ: Педагогічна думка, 2018. 216 с.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУПАХ

Тастанкулова, А. Б.
студентка 207–С групи

Черненко Л. П.,
викладач-методист циклової комісії
фізичного виховання і методик
КВНЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний
коледж ім. Т.Г. Шевченка»
м. Умань, Україна

Потреба людини у здоров'ї є потребою біологічно зумовленою, але такою, що поступово усвідомлюється в соціальному середовищі і задовольняється в ньому через різні форми фізичної культури. У статті розглядаються особливості організації та проведення занять фізичною культурою в спеціальних медичних групах.

Ключові слова: *спеціальна медична група, заняття фізичної культури, здоров'я студентів, відхилення у стані здоров'я.*

За даними моніторингового дослідження можна побачити, що з кожним роком кількість здорових дітей зменшується. Тому, головним завданням у діяльності педагогічного колективу нашого навчального закладу є збереження і зміцнення психічного та фізичного здоров'я студентів, формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя.

Студенти коледжу, залежно від фізичного розвитку та стану здоров'я, поділяються на 3 медичні групи: основну, підготовчу, спеціальну. У спеціальній медичній групі можуть навчатись студенти з ослабленим здоров'ям, які не звільнені від практичних занять з фізичної культури і тільки після медичного обстеження і рекомендації лікаря, про можливість займатись у загальній оздоровчій групі. На заняттях з студентами спеціальної медичної групи необхідно дотримуватись загальноприйнятої структури заняття з фізичної культури. Усі частини заняття спрямовані на розв'язання освітніх, виховних і оздоровчих завдань.

Заняття фізичною культурою з студентами у навчальному закладі проводяться тільки при наявності наказу директора про комплектування медичних груп. Заняття спеціальної медичної групи проводяться окремо від іншої частини учнів, тричі на тиждень, в позаурочний час, тривалість заняття – 40-45 хв., склад групи – до 15 осіб [1].

Спеціальна медична група формується зі студентів, які мають хронічні захворювання та інші відхилення у стані здоров'я (Буліч, 1986), що можуть бути як постійними, так і тимчасовими [2].

У процесі занять студенти повинні здобувати знання і навички, необхідні для практичного використання засобів фізичної культури в рішенні задач побуту, навчання; уміти самостійно організовувати і проводити ранкову гігієнічну гімнастику, виконувати інші види оздоровчих рухових вправ.

Метою фізичного виховання студентів СМГ – є зміцнення здоров'я, покращення фізичного стану. Основний зміст занять по фізичній культурі зі студентами спеціальної медичної групи спрямовано на забезпечення загальної фізичної підготовки, усунення функціональних відхилень і недоліків у фізичному розвитку, на ліквідацію відставання у розвитку рухової функції і виховання фізичних якостей, а також на формування професійно-прикладних навичок і умінь, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

Кожне заняття будується за певним планом і включає вступну (3-4 хв.), підготовчу (10-15 хв.), основну (15-18 хв.) і заключну (до 5 хв.) частини. Велику увагу на заняттях слід приділяти дозуванню вправ.

З урахуванням цього викладач визначає тривалість, початкові положення, кількість повторень, темп, амплітуду рухів, раціональне чергування навантаження і відпочинку, зважає на індивідуальні особливості студентів. Загальнооздоровчі вправи, спрямовані на досягнення загального неспецифічного оздоровчого ефекту, вони використовуються при будь-яких захворюваннях. Сюди відносять: динамічні циклічні, для формування правильної постави, дихальні, релаксаційні.

Заняття з фізичного виховання у студентів спеціальної медичної групи характеризується такими особливостями:

1. Обов'язкове включення в кожне заняття вправ для формування правильної постави, на розслаблення і спеціальних дихальних вправ.
2. Заняття складається з 4-х частин.
3. Шикування студентів відбувається не за зростом.
4. Допустимим є застосування пасивного відпочинку.
5. Дозволяється виконання ЗРВ у довільному, зручному для студентів темпі.
6. Повторення основної вправи на більше 5-ти разів.
7. Обов'язкове проведення гри.

Для забезпечення високого відсотку відвідування занять важливо знати конкретні причини які можуть знизити інтерес учнів до процесу фізичного виховання. Такими причинами є невисока якість змісту та проведення занять, а також систематичне невдале виконання учнями фізичних вправ, прийомів, дій, що призводить до втрати студентами віри в свої сили. В зв'язку з цим кожен викладач фізичного виховання повинен проявити турботу про підвищення інтересу учнів до занять фізичними вправами.

Для ефективної організації навчального процесу з фізичного виховання студентів необхідне знання чотирьох основних сторін, що характеризують їх рухову активність: фізичний розвиток, фізичну підготовленість, функціональний стан і адаптацію організму до м'язової діяльності.

Основними засобами фізичного виховання студентів, що мають відхилення у стані здоров'я є фізичні вправи, що використовуються з лікувальною метою та природні чинники.

Всі вправи поділяються на загальнорозвиваючі та загальнозміцнюючі – спрямовані на оздоровлення та зміцнення всього організму та спеціальні, які мають вибіркову дію. Часто одні і ті ж самі вправи для однієї людини можуть бути загальнозміцнюючими, а для іншої – спеціальними. Лікувальний ефект фізичного виховання в СМГ перш за все визначається використанням спеціальних вправ.

Включення студентів у спеціальну медичну групу може носити як тимчасовий, так і постійний характер (залежно від виду захворювання й інших відхилень у стані здоров'я). Переведення зі спеціальної в підготовчу групу, а потім в основну повинне здійснюватися спільно лікарем і педагогом – за умови позитивних результатів, отриманих під час занять у попередній групі.

Метою фізичного виховання учнів, які за станом здоров'я віднесені до СМГ, є прискорення ліквідації патологічних процесів, відновлення і зміцнення здоров'я, досягнення максимально-можливого для даного індивіда рівня фізичного розвитку, психологічної і рухової підготовленості. Кінцева мета – виховання навичок здорового способу життя, та потреб до самостійних систематичних занять фізичною культурою.

Література:

1. Арєф'єв, В. Г., Єдинак, П. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту) Навчальний посібник для студентів навчальних закладів I-IV р.а. 3-є вид. перероб. І доп. Кам'янець-Подільський, ПП Буйницький О. А. 2007. 248 с.
2. Волков, В. Л. Основи теорії та методики фізичної підготовки студентської молоді: Навчальний посібник. – К.: «Освіта України», 2008. 256 с.
3. Воронов, М. П. Практикум з фізичного виховання: навч.-практ. посіб. для студ. спец. мед. групи у ВНЗ / М. П. Воронов, В. А. Кривець, В. М. Солодков [у 2 ч.]. Ч. II. Х.: ХНЕУ, 2008. 160 с.
4. Гончаренко, М. С., Новикова В. Є. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2006. – № 12.
5. Дубогай, О. Д. Фізкультура як складова здоров'я та успішного навчання дитини. К.: Шкільний світ, 2006. 128 с.

ДОМАШНІ ЗАВДАННЯ З ПРИРОДОЗНАВСТВА У ЧЕТВЕРТОМУ КЛАСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Філімонова О.І.,

студентка відділення «Початкова освіта»

Науковий керівник: Хомюк Н.В.

Луцький педагогічний коледж

м. Луцьк, Україна

Домашня навчальна робота займає важливе місце у навчальній діяльності школярів. Домашні завдання є продовженням пізнавальної діяльності, яка відбувалася на уроці, але виконується з більшим рівнем самостійності і за умови відсутності безпосереднього керівництва з боку вчителя. Воно передбачає виконання завдань учнями за межами уроку (вдома, в групах продовженого дня, в години самопідготовки в школах-інтернатах) [1].

Вчитель повинен давати домашнє завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей. Воно повинне бути простим і зрозумілим, а також відповідати тим вимогам, які перед собою ставить учитель.

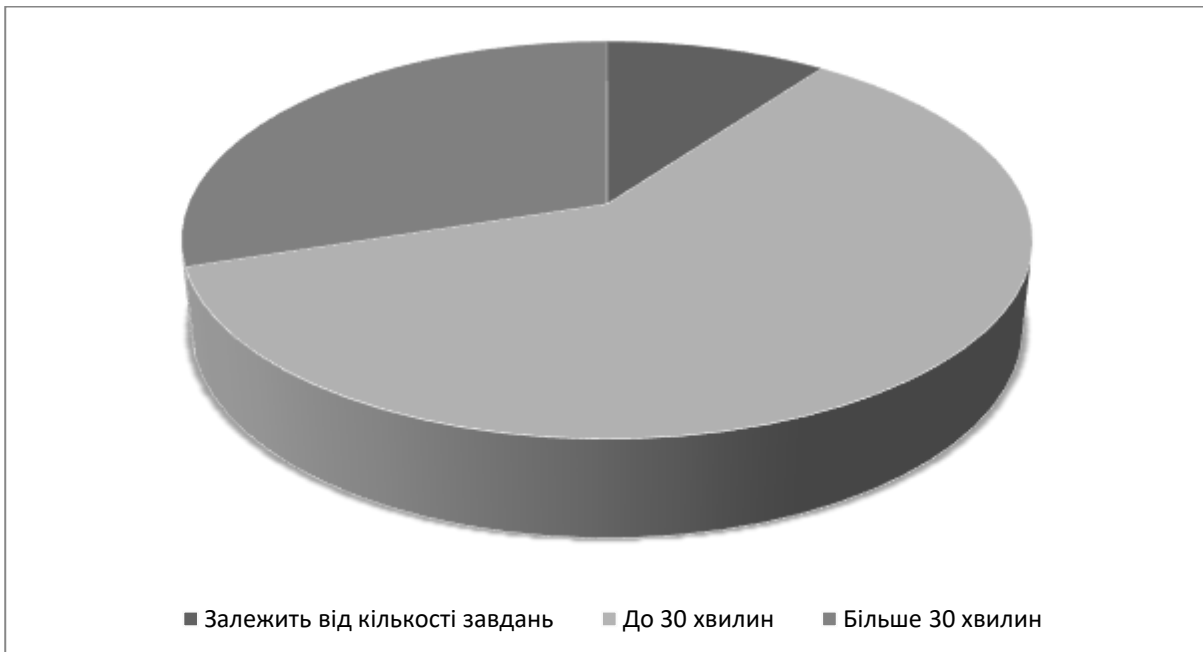
Обсяг домашнього завдання в четвертому класі НУШ має бути таким, щоб витрати часу на його виконання не перевищували 1 годину і 30 хвилин. Але насправді, на жаль, дітям задають надто багато домашніх завдань. Вчителі не замислюються скільки часу піде на виконання того чи іншого проекту чи завдання, але все одно роблять творчі види роботи обов'язковими в домашніх завданнях, на які учні витрачають вдвічі більше часу від запланованого.

Розглядаючи це питання серед школярів, а також спостерігаючи за тим, як четвертокласник НУШ виконує домашнє завдання, можемо зробити висновки, що він витрачає в середньому на виконання д/з з природознавства 25-30 хв.

Дітям було запропоновано такі запитання:

Чи багато часу ви витрачаєте на виконання домашнього завдання з природознавства?

1. Залежить від кількості завдань.
2. До 30 хвилин.
3. Більше 30 хвилин.



Домашнє завдання завжди мусить відповідати темі уроку. Трапляються випадки, коли вчитель задає, як домашнє завдання, намалювати щось на природознавство (хоча в школі є уроки малювання) або написати опис природи, тоді, коли в учнів є письмова робота з української мови. Домашні завдання повинні бути різноманітними, але не копіювати тієї роботи, яка була проведена в класі. Одноманітність не тільки стомлює та ослаблює інтерес до навчання, а й пригнічує пізнавальні здібності учня.

Для домашнього завдання можна запропонувати такі види роботи:

- Повторення матеріалу з підручника;
- Виконання практичних завдань;
- Виконання завдань із зошита з друкованою основою;
- Виконання простих творчих завдань.
- Ведення спостережень за природою;

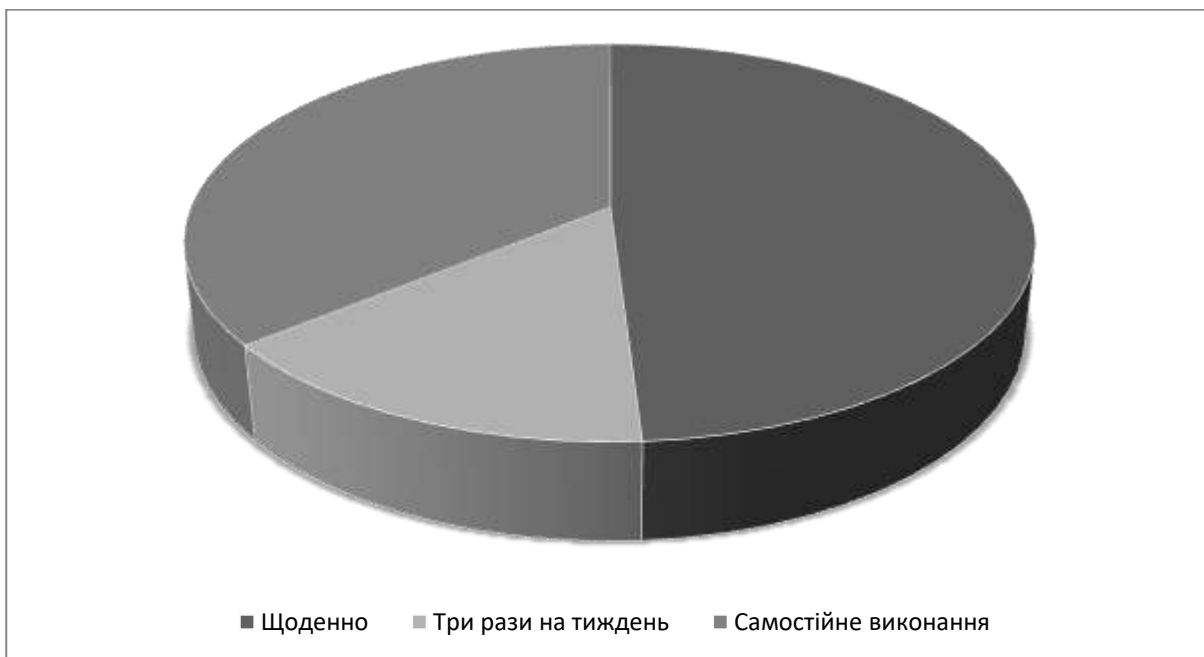
Усі вони можуть бути використані одночасно, або ж цю схему можна доповнити або дещо змінити. Переважати мусять завдання продуктивного характеру, ті, які збуджують мислення дітей, їх творчість.

Відповідно до результатів проведеного дослідження серед батьків четвертокласників НУШ, можна зробити висновок, що не всі діти виконують д/з зі своїми батьками.

Батькам було запропоновано такі запитання:

Як часто ви виконуєте домашнє завдання зі своїм сином (дочкою)?

1. Щоденно.
2. Три рази на тиждень.
3. Здебільшого мій син (дочка) самостійно виконує домашнє завдання.



Домашня робота повинна бути посильною для учнів 4 класу НУШ. Її потрібно формувати так, щоб учні могли виконати її самостійно, без допомоги батьків.

В четвертому класі особливу увагу необхідно звернути на різноманітність домашніх завдань. Вони повинні розвивати пізнавальний інтерес у дитини, її спостережливість [2].

В освітньому відношенні дуже важливе значення має конкретність уявлень учнів про природу, що складається на основі чуттєвих сприймань, відчуття учнями тіл і явищ навколишньої природи. Індивідуальні спостереження виконуються кожним учнем самостійно. В основному вони ведуться під час виконання домашньої роботи [2].

Діти можуть спостерігати за дикими і свійськими тваринами та за рослинами, що розвиваються за різних умов, незалежно від впливу людини.

Такі домашні завдання сприяють розвитку в учнів спостережливості, допитливості, цікавості до навколишньої природи.

Отже, можна зробити висновок, що правильно організовані домашні роботи з природознавства є надійним засобом підвищення ефективності розуміння природознавства. Ефективність домашньої роботи залежить не тільки від рівня оволодіння знаннями на уроці, а й уміннями раціональної навчально-пізнавальної діяльності.

Література:

1. Домашня навчальна робота. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/17190512/pedagogika/domashnya_navchalna_robota.

2. Організація спостережень учнів за змінами в природі під час формування природничих знань. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://works.doklad.ru/view/E3MFHKrASs0/all.html>.

УДК 373.2.016:81-028.31[616.89-008.434.37]

Педагогічні науки

ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АКУСТИКО-ФОНЕМАТИЧНОЮ ДИСЛАЛІЄЮ

Шульга В.В.

студентка VI курсу природничого факультету

Харківський національний педагогічний

університет імені Г.С. Сковороди

м. Харків, Україна

Коли у дитини правильне та чисте мовлення, тим легше йому висловити свої думки, тим більші у нього можливості у сприйнятті навколишньої дійсності, порозуміння з однолітками та дорослими, тим активніше здійснюється його психічний розвиток. Щоб не припускати помилок визначити

звуковий склад слова, дитина повинна оволодіти розумовою дією виділення окремих звуків слова, співвідносячи їх з узагальненими звукотипами – фонемами, а також визначати їх послідовність та кількість.

Питаннями фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення (ФФНМ) у дошкільників та специфікою його прояву займалися багато авторів (Г.А. Каше, Р.І. Лалаєва, Р.Є. Левіна, В.Х. Орфінська, О.Ф. Рау, Є.Ф. Соботович, Т.Б. Філічова, Г.В. Чіркїна та інші).

У мовленні дитини з ФФНМ притаманні труднощі процесу формування звуків, що відрізняються тонкими артикуляційними або акустичними ознаками. Знижена здатність до аналізу і синтезу є визначальною ознакою.[2 с.11] Це призводить до відставання в поповненні слів в активний та пасивний словники, у формуванні зв'язної розповіді та граматичної будови мовлення. [8 с. 36]

Діти старшого дошкільного віку, згідно з даними спеціальних досліджень, в нормі вимовляють всі звуки рідної мови, розгорнуті самостійні висловлювання, вільно виконують вправи на словотворення. [7 с. 9] Фонематичні уявлення вже повністю сформованими та відповідають мовним нормам у дітей 4-5 років. Дошкільник може диференціювати всі звуки у мовленні та на слух. [5 с. 220]

Формування та закріплення вмій розрізняти голосні та приголосні, тверді та м'які, дзвінкі та глухі звуки, знаходити близькі за звучанням слова, здійснювати частковий і повний звуковий аналіз слів, пояснювати значення слів-паронімів, не допускати помилок у їх написанні відбувається у 5 років. [1 с. 88]

У логопедичній практиці можна натрапити на два випадки з дітьми, які мають нормальний мовленнєвий розвиток. Перший (назвемо його не патологічним типом засвоєння) - дитина розуміє, як повинно вірно звучати слово, помічає помилки у вимові інших (коли дорослий, граючись з дитиною, повторює її неправильне мовлення, але самостійно говорить неправильно окремі звуки). Другий випадок (так званий патологічний тип засвоєння) дошкільник не розуміє помилки, яких припускається у своєму мовленні та не помічає ідентичних помилок у мовленні інших. Згідно цього, у першому випадку на основі еталонної вимови формуються фонематичні уявлення дитини

про слово, яку вона чує в мовленні дорослих, а в другому - на основі власної неправильної вимови. [6 с.9]

За своїм складом у дітей з акустико-фонематичною дислалією система фонем виявляється редукованою, так як виявляються порушеними порівняння звуків за їх акустичними ознаками та операції впізнавання (діти не впізнають фонemi ні в мовленні оточуючих, ні в своїй); змішуються звуки, близькі за своїми акустичними ознаками: дзвінкі - глухі, тверді - м'які, свистячі – шиплячі [с] – [ш]; сонори [р] - [л]. [3 с. 7] У дошкільників відбувається уподібнення звуків на основі спільності ознак через те, що не помічають ознаки, за якою один звук протиставляється іншому. Через це функція слухового розрізнення деяких фонем вибірково не формується. [5 с. 6]

Існує три типи дефектів звуковимови при акустико-фонематичній формі дислалії:

1. Відсутність звуку (лоб - об). Дошкільник не вимовляє звук, так як його не чує. Відсутність звуку зустрічається рідко.

2. Заміна звуків. При цьому заміник вимовляється чисто, відповідно до норми. Наприклад: «жив» - «шив», «рак» - «лак», «зайка» - «сайка». Заміни звуків є виборчими: дитина не розрізняє за акустичними ознаками тільки сонори [р] – [л], інші звуки диференціює добре. В даному випадку фонематична система сформована в повному обсязі.

3. Змішання звуків. Сформована фонетична система, але дитина змішує звуки, вживаючи то один, то інший звук з акустично подібних фонетичних груп.[3 с. 7].

Провідною діяльністю дітей дошкільного віку є гра, тому формування мовлення, зокрема розвиток фонематичного сприйняття, неможливі без гри. В. Сухомлинський її порівнював із «величезним світлим вікном, крізь яке в духовний світ дитини вливається живлющий потік уявлень, понять про навколишній світ. [8 с. 40]

Для дошкільників із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення характерними є такі показники ігрової діяльності:

- нестійкий інтерес до іграшки, недостатнє вміння використовувати її в грі;
- відсутність сюжету у розгорнутій грі;
- поодинокі сюжетні дії.

За таких умов формування ігрової діяльності має здійснюватися поетапно, з урахуванням вищезазначених особливостей. [4. с. 16]

Висновки. Формування фонематичних процесів у дітей з акустико-фонематичною дислалією охоплює: виховання культури мовленнєвого слуху, розпізнавання певного звуку у слові, аналізування звукового складу слова. Старші дошкільники з такою вадою мають проблеми у порівнянні звуків за їх акустичними ознаками та операції впізнавання, у них змішуються звуки, близькі за своїми акустичними ознаками. Для того щоб виправити недоліки у логопедичній роботі використовують дидактичні ігри, так як ключовою діяльністю дітей старшого дошкільного віку є гра.

Література:

1. Брушневська І.М. Механізми розвитку фонематичного компоненту мовленнєвої діяльності дітей за умов звичайного онтогенезу. Педагогічні науки. Збірник наукових праць. 2016. Вип. 70. Том 1. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/3425> (дата звернення: 10.11.2019).

2. Головань А.Л. Робоча програма корекційно-розвиваючих занять з ліквідації мовних порушень у дітей 5 -7 років на логопедичному пункті. Єсентуки, 2013. С. 58.

3. Дубовская В.О. Дислалія. Курган, 2005. С. 26. (методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи студентів очного і заочного відділення)

4. Рібцун Ю. В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення : навч.-метод. посіб. К., 2014. 238 с.

5. Рібцун Ю. В. Формування фонологічного компоненту мовленнєвої діяльності у дітей за умов нормального та порушеного онтогенезу. Науковий

часопис НПУ імені М. П. Драгоманова : зб. наук. пр., 2012. № 22. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. С. 219–222. (Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія)

6. Тищенко В.В. Ієрархія фонематичних процесів. Теорія і практика сучасної логопедії: Збірник наукових праць: Вип. 4. К.: Актуальна освіта. 2007. С. 3 – 18. URL: <https://www.twirpx.com/file/1954127/> (дата звернення: 10.11.2019).

7. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс, 2013. 108 с.

8. Шевченко Л.І. Буду добре вимовляти. Корекційно-логопедична робота. Харків: Видавництво «Ранок», 2017. 160 с.

УДК 373.31:17.022.1

Педагогічні науки

ВИХОВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ДИТЯЧОМУ ХОРЕОГРАФІЧНОМУ АНСАМБЛІ

Яворівська В.Л., Сидоренко В.А.

викладачі

Харківський Національний Університет

імені Г.С. Сковороди

м.Харків, Україна

Державна національна програма «Освіта: Україна ХХІ століття» визначає формування особистісних рис громадянина України, що включає в себе національну самосвідомість, моральну, художньо-естетичну культуру, розвиток індивідуальних здібностей і таланту як головну мету виховання молодших школярів на сучасному етапі.

Серед різних видів хореографії, що вивчаються в позашкільних закладах освіти, найвищий виховний потенціал має народно-сценічний танець, з притаманною йому естетичною функцією. В процесі його у дитячих хореографічних ансамблях у молодших школярів формуються і розвиваються виконавські вміння і навички з танцювальної культури різних країн світу. Цей вид хореографії розвиває

естетичні смаки і естетичну культуру молодших школярів, несе в собі полі культурний компонент в процесі вивчення народних танців різних країн світу.

Питаннями теорії і методики естетичного виховання молодших школярів займалися Л.Коваль, В.Передерій, Т.Цвілих, Г.Шевченко, А.Щербо та інші. Питання сучасної теорії хореографічного виховання висвітлені в роботах О. Мартиненко, Т. Морозовської, В. Нілова, О. Таранцевої та ін.

Деякі дослідники, такі як В. Верховинець, А. Гуменюк, О. Лиманська розглядають виховний вплив народних танців у зв'язку з його значним фізичним та духовно-культурним потенціалом, що сприяє всебічному розвитку особистості. Естетичне виховання засобами народного танцю висвітлено у працях Л. Бондаренко, К. Василенко, В. Верховинця, П.Вірського, А. Гуменюка, О. Голдрича, Є. Зайцева.

Хореографічне виховання – це естетичне виховання засобами танцю. Воно, як і інші напрями естетичного виховання, сприяє всебічному розвитку особистості молодшого школяра, також вчить його відчувати в танці естетичну насолоду засобами танцювального мистецтва, в тому числі й народного танцю.

Вчителі хореографії повинні знайомити учнів із кращими хореографічними композиціями на матеріалі танців народів світу, в тому числі і українських народних танців, таким чином, підвищувати хореографічну культуру, розвивати художній смак, вчити правильного розуміння прекрасного. Пізнавши красу у процесі творчості, молодші школяри навчаться глибше відчувати прекрасне в усіх його проявах: і в мистецтві танцю, і в житті. У танцювальному мистецтві краса й досконалість форми тісно пов'язані з красою внутрішнього змісту танцю. Виконання народних танців молодшими школярами несе в собі елементи художньої творчості. Учні в процесі виконання українських, російських, білоруських, естонських танців намагається у красивій, естетично досконалій формі танцю висловити свій настрій, емоції, проявляє свої внутрішні якості, світогляд[8, с.41].

В народно-сценічних танцях існують образи тварин, людей, явищ природ. У сучасному варіанті - це художній твір, який опрацював балетмейстер, це танець, що побудований за сценічними та драматургічними законами. Під час постановки

народних танців студенти повинні навчитися виконати необхідну мелодію і делікатно зберігати характерні особливості танцювальних традицій певного етносу. Український народний танець є скарбницею народної мудрості, просто й доступно передає глибину думки поетичних образів, моральних ідеалів і цінностей українського народу. Знайомлячись з різноманітними видами, жанрами народних танців, молодші школяри не тільки вивчають великі зразки хореографічного фольклору різних країн світу, а й пізнають танцювальні традиції й історичне минуле різних народів, засвоюють його духовну і естетичну культуру[9, с.25].

Естетичне виховання засобами народних танців вимагає від учнів знання джерел виникнення, формування та розвитку народних танців різних народів та його трансформації у стилізованих народних танцях.

Різнманітні українські народні танці відображають духовно – моральний зміст життя народу. Показником рівня естетичного та загального розвитку молодших школярів є їхня творча активність і діяльність. Творча діяльність - це діяльність, у результаті якої створюються нові матеріальні і духовні цінності. Творча активність передбачає створення нового естетичного елемента, нового засобу дії або нового засобу його застосування. Творча активність молодших школярів виявляється в зацікавленому ставленні до естетичних предметів та явищ, в результаті якої виникає потреба у творчо–естетичній діяльності[9, с.142].

Таким чином, виховні можливості народних танців визначають його вплив на основні сфери розвитку особистості молодших школярів — світоглядної, морально-етичної, інтелектуальної, емоційно-почуттєвої, комунікативної та естетичної.

Література:

1. Арзямова Г.В. Основы эстетической культуры. Библиотека программ по искусству и эстетическому воспитанию // Библиотека "Завуч". – 1999. – № 3. – С. 18
2. Астахов И. Б. Искусство и проблема прекрасного/ И. Б. Астахов. – М.: Сов. Писатель, 1963. – 172 с.
3. Бітаєв В.А. Гуманістична сутність естетичного виховання // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: Зб. наук. праць/ В. А. Бітаєв, – К.: КДЛУ, 1999. – С.51 - 56.

4. Бітаєв В.А. Естетичне виховання та формування цілісної особистості // Тези міжнар. наук. конф. “Творчість у контексті розвитку людини” Ч. 2. – К.: КДЛУ, 2003. – С.12 - 15с.
5. Борев Ю.Б. Эстетика: Ученик/ Ю. Б. Борев.– М.: Высш. шк.,2002– 275 с.
6. Брусницына А. Н. Воспитание танцевальной культуры школьников в хореографических коллективах учреждений дополнительного образования детей: личностно-деятельностный подход : Автореф. дис. канд. педагогических наук : 13.00.01 / Брусницына А. Н.-М: Моск. гос. ун-т культуры и искусств, 2008. - 20 с.
7. Витковская Н.С., Щербо А.Б., Джола Д.Н. Формирование эстетической культуры младших школьников. – К.: Радянська школа, 1980. – 151 с.
8. Гончаренко Ю. В. До питання формування педагогічних ідей щодо естетико-виховних можливостей хореографічної діяльності / Ю. В. Гончаренко // Вісник Запорізького національного університету: зб. наук. статей. Педагогічні науки / Гол. ред Л. І. Міщик. – Запоріжжя: ЗНУ. – 2006. – №2. – С. 42–50.
9. Мерлянова О. Художні особливості народного танцю в естетичному вихованні молоді // Рідна школа. – 2004. – № 12. – С. 11 – 13.

УДК 37.07

Педагогічні науки

ВДОСКОНАЛЕННЯ ІМІДЖУ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Яковлева В.А.

к.пед.н., доцент

Головко А.В.,

магістр,

Національний університет біоресурсів

і природокористування України

м.Київ, Україна

Стійкий позитивний імідж школи сьогодні можна розглядати як важливий сучасний компонент методичного продукту школи і як додатковий ресурс управління, ресурс розвитку освітньої установи.

Імідж школи ми розуміємо як емоційно забарвлений образ навчального

закладу, часто свідомо сформований, що володіє цілеспрямовано заданими характеристиками і покликаний чинити психологічний вплив певної спрямованості на конкретні групи соціуму.

Необхідність формування іміджу школи визначається наступними причинами:

- По-перше, складна демографічна ситуація (особливо в малих містах) посилює конкуренцію серед освітніх установ у боротьбі за набір учнів і збереження контингенту;
- По-друге, сильний позитивний імідж полегшує доступ освітньої установи до кращих з можливих ресурсів: фінансових, інформаційних, людських і т.д.;
- По-третє, маючи сформований позитивний імідж, освітній заклад за інших рівних умов стає більш привабливим для педагогів, так як постає здатним більшою мірою забезпечити стабільність і соціальний захист, задоволеність працею і професійний розвиток;
- По-четверте, стійкий позитивний імідж дає ефект набуття освітньою установою певної сили, в тому сенсі, що створює запас довіри до всього, що відбувається в стінах установи, в тому числі до інноваційних процесів.[2]

Це робить актуальною діяльність адміністрації школи в галузі прикладної (освітньої) іміджелогії.

Школа, як будь-яка організація, проходить протягом свого життя чотири основних етапи: етап формування; етап затвердження на певних позиціях і більш-менш стабільного існування; етап інноваційної діяльності при стабільно міцному становищі на займаних позиціях, і етап трансформації, що приводить або до відмирання, або до чергового інноваційного витка. Очевидно, що кожному етапу повинна відповідати своя іміджева політика, як зовнішня, так і внутрішня.

Але оскільки проблема формування іміджу освітньої установи – явище досить нове в галузі управління школою, то логічніше буде розглянути

особливості процесу формування іміджу не по етапах розвитку школи, а відповідно до етапів роботи над створенням іміджу школи.

Аналіз декількох технологій формування іміджу організації (фірми) дає підставу вважати, що алгоритм створення іміджу школи може включати:

- виявлення у соціальних груп, зацікавлених у наданні освітніх послуг, сформованих уявлень про школу;
- виявлення актуальних переваг і очікувань аудиторії;
- конструювання іміджу школи, розробку стратегії формування іміджу школи;
- безпосереднє формування іміджу школи;
- контроль проміжних результатів, коригування;
- моніторинг сформованого іміджу школи.

Таким чином, для того щоб та чи інша школа була привабливою, мала свій неповторний, вже сформований образ, швидше за все, вона повинна мати:

- чітко визначені пріоритети, власну філософію, своє бачення майбутнього, сформульоване в місії школи;
- унікальну, неповторну, особливу систему цінностей, звичаїв, традицій, стилів поведінки, іменовану шкільною культурою;
- різноманітні і якісні освітні послуги;
- оригінальну систему виховної роботи, включаючи наявність і функціонування дитячих та юнацьких організацій, розвиток творчих здібностей, вдосконалення психічних функцій і рівня вихованості учнів, формування здорового способу життя;
- зв'язки з установами додаткової освіти, вищими навчальними закладами, різними соціальними інститутами і т.д.;
- яскраві, впізнавані, своєчасно оновлювані інформаційні матеріали, призначені для зовнішнього представлення;
- систему цільової подачі інформації споживачам про свій потенціал, успіхи і пропонувані освітні послуги.

Основними методами формування іміджу школи є: ефективні PR-заходи (дні відкритих дверей, презентації та виставки освітніх послуг, публікації в ЗМІ і т.д.); благоустрій будівлі і території школи; підвищення педагогічної культури педколективу і всього персоналу школи.

Сформований позитивний імідж школи дозволить вирішити ряд завдань:

- 1) підвищити привабливість школи, в першу чергу, для батьків, учнів і персоналу,
- 2) підвищити ефективність заходів з інформування населення щодо нових освітніх послуг,
- 3) полегшити процес введення нових освітніх послуг,
- 4) підвищити рівень організаційної культури школи,
- 5) сприяти поліпшенню соціально-психологічного мікроклімату в шкільному колективі. [1]

У результаті вироблений сприятливий імідж освітньої установи може стати своєрідним мірилом ступеня розвитку всієї установи, оцінки перспективності його починань, зрілості та професіоналізму всього колективу, ступеня своєчасності методичного продукту і креативності методичної роботи в школі.

Література:

1. Зуєвська І. Критерії ефективності позитивного іміджу школи [Текст]//Директор школи. – 2006 -№ 2 (386) - с. 10-13.;
2. Мармаза О. І. Використання потенційних можливостей іміджології в управлінні закладами освіти [Текст]/ О. І. Мармаза // Управління школою. – 2009. -№19 – 21. –С. 55 – 59.

НОТАТКИ

